นิทานเทพเรื่อง

โดย

พนัสแหลม

พระราชนิพนธ์

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

นิทานเทพเรือ

โดย

พันแหลม

พระราชนิพนธ์

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

จัดพิมพ์

เลขหมู่หนังสือ ๓๙๘.๒๑
ม ๑๑๓ นร

ISBN 974 – 7440 – 98 – 9

พิมพ์ที่ ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์ชวนพิมพ์ ๔๖๙ ถนนพระสุเมรุ แขวงบวรนิเวศน์
เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐ โทร. ๒๘๑๐๕๔๑, ๒๘๒๒๑๑๔
จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

นิทานทหารเรือ

พระราชนิพนธ์ "นิทานทหารเรือ" นี้ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์ เพื่อลงหนังสือ "ดุสิตสมิต" เป็นตอน ๆ เริ่มตั้งแต่ ฉบับที่ ๕๕ วันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๒ ถึงฉบับที่ ๖๔ วันที่ ๑๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๒ ได้ทรงกำหนดไว้ด้วยพระองค์เองว่า ให้แบ่งลงกี่คราว คราวละกี่หน้า แม้กระทั่งฟุตโน้ต ก็ทรงกำหนดไว้ว่า "ให้ใช้ตัวพิมพ์ขนาดเล็ก"

เนื่องจากต้นฉบับลายพระราชหัตถ์เป็นตัวดินสอดำ บางแห่งมีรอยลบ เพราะทรงพระราชนิพนธ์เป็น "ร่าง" ดังนั้น ความชัดเจนจึงไม่เหมือนพระราชนิพนธ์ลายพระราชหัตถ์เรื่องอื่นที่ทรงพระราชนิพนธ์เป็นต้นฉบับตัวจริง แต่เพื่อให้เห็นว่าแม้เพียงเป็น "ร่าง" ก็ทรงพระราชนิพนธ์ได้งดงามถึงเพียงนี้ จึงได้ถ่ายลายพระราชหัตถ์ลงพิมพ์ไว้ทั้งเรื่อง.

ประธานคณะกรรมการ มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
๒๐ สิงหาคม ๒๕๒๗

นิทานทหารเรือ

คำนำ

เมื่อสักสี่หรือเดือนล่วงมานี้แล้ว ข้าพเจ้าได้รับสมุดภาพจากประเทศอังกฤษเล่ม ๑ ชื่อ "ทหารเรือในเมโสโปเตเมีย, ๑๙๑๘ ถึง ๑๙๑๗" (พ.ศ. ๒๔๖๗ ถึง ๒๔๖๐). ข้าพเจ้าพิจารณาดูเรื่องที่มีในสมุดเล่มนี้ รู้สึกว่าผู้แต่ง, ซึ่งมีความตรงในหว่างตนแห่งสมุดนั้นว่า "คอนราด เคโต", ได้จดเนื้อเรื่องต่างๆ ไว้เป็นสองประเภท; ประเภท ๑ เรียกว่า "ความจริง", อีกประเภท ๑ เรียกว่า "นิทาน".

ในตำนานเรื่องความจริงนั้น มีข้อความแถลงกิจการของทหารเรืออังกฤษที่ได้ไปทำการยุทธ์ต่อต้านกองทัพเยอรมันที่ส่งไปยังแดนเมโสโปเตเมียเพื่อรบกับตุรกี; เขาหยิบเลือกเอาการยุทธ์แต่บางคราวที่จะแต่งเป็นเรื่องราวได้สนุก, และเมื่อข้าพเจ้าอ่านแล้วก็รู้สึกว่า คล้ายๆ เรื่อง "ยุทธการสเทนเดิสเทนบุก" ของ ยอน ส. มาร์เครี สัน, ซึ่งข้าพเจ้าได้ดัดแปลงเป็น "สมุทสาร" อยู่แล้วนั้นเองโดยมาก. ส่วนเรื่องที่เขาแสดงว่าเป็นนิทานแท้ๆ นั้น, เป็นเรื่องสั้นๆ และขบขัน, ซึ่งเขาแต่งขึ้นด้วยความตั้งใจที่จะแสดงแก่สาธารณชนให้ทราบว่า ทหารเรืออังกฤษแม้ในระหว่างเวลาไปงานสงครามในถิ่นทุรกันดารก็ยังมีใจคอเบิกบานดี. ข้าพเจ้าเห็นว่าเรื่องเหล่านั้นเหมาะสำหรับ "ดุสิตสมิต" ซึ่งเป็นหนังสือรวบรวมเรื่องทั้งๆ ถึงได้สั่งมาลงต่อไปนี้.

พันแหลม.

เรื่องที่ ๑

การรักษาทางไมตรี

เมื่อสักไม่เกิน ๑๖ ปีล่วงมาแล้วนี้ สัมพันธภาพแห่งโลกเกือบจะได้สลายลงโดยสาเหตุอันหนึ่ง ซึ่งแลดูโดยสำคัญตนเป็นการหยุมหยิมไม่มีมูลเลย คือถึงมิได้เสียหูแห่งสาธารณชน. เหตุนี้ได้เกิดขึ้นที่ในจังหวัดเวสต์มินสเตอร์, ในที่สำนักงานแห่งบริษัทช่างกลบริษัท ๑, ซึ่งอยู่ณขั้วใต้สถานทูตแห่งประเทศยุโรปเป็นประเทศ ๑. เพื่อกล่าวถึงให้สั้นๆ เข้า เขาทั้งสองเรียกประเทศนั้นว่า ริปับลิคแห่งคลัซิวาเนีย. เมื่อวันนักขัตฤกษ์คล้ายวันโลกาภิตสมอันหนึ่งในปีกาฬแห่งคลัซิวาเนีย ธงแห่งริปับลิคนั้นได้ถูกชักปลิวสบัดไปมาอยู่ที่ตึก

นอกน่าต่างตึกหลังแห่งสถานทูตนั้น. ที่น่าต่างช่องบนลงไปขึ้นใต้ตึกนั้น ผู้อำนวยการบริษัทช้างกลใต้นั่งทำงานอยู่. ของนั้นใส่ในกล่องไปมาในลม, และบางคนบังบางคราวก็ใส่มะพร้าวไปโดนมะลกหลังต่างด้วยเสียงอันดัง, ตนในที่สุดพวกช้างกลผู้หนึ่งเหลือที่จะอดกลั้นได้. เขาก็จึงหยิบเอาขวดหมึกขวดใหญ่ ๆ ๆ ขวด, สมุดบันทึกสังเคราะห์แห่งลอนดอน, กับสมุดคำแนะนำแห่งตลาดหุ้น, วางเรียง ๆ ไว้เป็นแถวที่ขอบน่าต่าง, และเมื่อได้หาบ้านมาใช้เสร็จ ๑ แล้ว, เขาก็จึงใส่ดินปืนลงสมอของแห่งคลิ้วชีวาเนียไว้แน่นหนาถูกตามแบบชาวทาเลทีเดียว. แล้วเขาจึงทำงานต่อไป. ครั้นเมื่อเอกอัครราชทูตคลิ้วชีวาเนียกลับมาถึงในอาคารกลางวัน ได้มองขึ้นเพื่อความรื่นรมย์ในทางภาษีชั้นต่ำโดยแลดูของอันเป็นที่รัก; และทันใดนั้นได้มีผู้เห็นท่านทูตาพิงอย่างหนักเข้าไปยังรั้วที่ทางพักเดินขึ้นแห่งลอน, ตาจ้องเป็งอยู่, ดูประหนึ่งว่าจะพยายามไม่ยอมให้ใครในอะไรเข้าไปเมื่อกลางวันนั้น. กรณีที่จะแถลงเหตุการณ์ที่เป็นไปต่อนี้ดูไม่มีความจำเป็น. ขอกล่าวแต่เพียงว่า, เมื่อครั้งความเป็นการตั้งเครื่องใหญ่ในระหว่างประเทศอยู่แล้ว, สถิติอันตั้งขึ้นก็จึงได้หย่อนลงได้โดยได้มีผู้ไปเคาะอย่างเบาบางให้ที่ประตูหรือท่านทูตา และอีกคนใช้ในสำนักงานของบริษัทช้างกลได้ไขล่เข้าไป. เด็กชายผู้หนึ่งได้สมรภาพบัดของตนโดยเปิดเผยและถ่อมตัว, และวิ่งวอนขอออกด้วย. ในสัปดาห์หนึ่งเด็กชายผู้นั้นได้รับสินจ้าง เพิ่มขึ้นเท่าตัว, และอุปไปได้รอดจากอุทกภัยอันใหญ่หลวงได้คนหนึ่ง ๑.

เป็นเครื่องหมายที่น่าสมเด็จแห่งสากลประเทศไม่สามารถที่จะแสดงการอย่างพึงใจเท่านี้ทุก ๆ คราวที่ได้มีเหตุหยุกหยิกระหว่างประเทศ ซึ่งได้เกิดขึ้นในสู่หลวงมาแล้วแต่ก่อน ๆ. คดีที่ข้าพเจ้าจะแถลงต่อไปนี้มีลักษณะบางอย่างซึ่งคนจะต้องขอออกอยู่ในกรณีที่ได้นำออกโฆษณา, และข้าพเจ้าขอกล่าวโดยทันทีว่า เกี่ยวมิได้จะเป็นเป็นเรื่องจริงแล้วก็จะมิได้เปิดออกมาให้เห็นแสงสว่างเลยทีเดียว. ขึ้นนี้, อีกหนึ่งกรณีที่เรื่องนี้แถลงเหตุการณ์เกิดอันน่ารู้เนื่องด้วยการสงคราม, ทำให้ข้าพเจ้ามีความเห็นว่าเป็นเกียรติเพียงพอที่จะนำออกโฆษณาเป็นลายลักษณ์อักษรพิมพ์. เพื่อเป็นเครื่องกำหนด, ข้าพเจ้าขอกล่าวด้วยว่า เมื่อฤดูสมาท (ออตตัมน์) แห่งปี ๑๙๑๔ (พ.ศ. ๒๔๕๗) เรือสลูปอังกฤษชื่อ ร.ย.ล. <u>ทอร</u> ได้ลอดอยู่ยังหน้าเมืองในแดนฮีทาน

ชื่อเมืองมุซัมเมาห์, อยู่ที่ตรงแหลมคำหักกะรูนกับคำหักชัตเต็ลอาหรับ, และฝั่งตรงข้ามแห่งคำหักชัตเต็ลอาหรับนั้นเป็นอาณาเขตตุรกี และตุรกีได้เคยอ้างอยู่ว่าคำหักนี้ทั้งสิ้นอยู่ภายในปกครองของเขา, แต่เขามิได้เอื้อมเอื้อมอย่างใดในส่วนคำหักกะรูน, ซึ่งไหลไปในระหว่างสามแดนชายฝั่งทั้งสิ้น. เมื่อได้อธิบายข้อความแต่นี้แล้ว, ข้าพเจ้าอาจใจได้ให้ท่านอ่านเรื่องนี้, ซึ่งข้าพเจ้าได้ฟังมาจากปากแห่งนายทหารผู้ที่มีกิจการเกี่ยวข้องอยู่มากกว่าใคร ๆ, และซึ่งข้าพเจ้าได้เขียนลงตามถ้อยคำของเขาเอง อย่างดีที่สุดที่ข้าพเจ้าสามารถทำได้, โดยมิได้พยายามแต่งเติมเติมตื้นเลย.

พวกเราได้นั่งพร้อมกันอยู่ที่ในหอนั่งนายทหารใน ร.ล. ทอย, และเราสนทนาได้ขาวเอ็นหันไปถึงเรื่องเครื่องดื่มต่าง ๆ, ผู้บังคับการต้องหันมาทางข้าพเจ้า และกล่าวว่า: "พูดถึงเครื่องดื่ม, ท่านเห็นจะรู้แล้วละมั้งว่าอะไรเป็นเหตุแห่งเริ่มการสงครามระหว่างอังกฤษกับตุรกี." ข้าพเจ้ากล่าวอึมอมอะไรอันหนึ่งถึงเรื่องเรือ เกอเบ็น และ เบรสลา และการลอบทำของพวกเยอรมันที่คอนสตันติโนเปิล, แต่ผู้บังคับการดูแสดงความเสียใจมากที่ข้าพเจ้าได้สังเกตความเขลาเช่นนั้น, และพยายามที่จะแฝงความเสียใจและหน้าของเขาที่ข้างหลังกำแพงแก้วใหญ่ใช้ถ้ามันควรกับโชค.

เขากล่าวว่า: "ไม่ใช่เลย, เหตุนั้น ๆ ล้วนเป็นปลายเหตุทั้งนั้น. สาเหตุแท้จริงแห่งการสงครามนี้มิได้ไพบูลย์เลย; แต่ในเวลานี้ก็ไม่มีเหตุอะไรที่จะไม่ขยายออกแล้ว, เพราะฉะนั้นจะเล่าให้ฟัง."

ต่อนี้ไปเป็นเรื่อง, ตามถ้อยคำของผู้บังคับการนั้นเองเท่าที่ข้าพเจ้าจำได้, แต่ลงกิจการนี้ซึ่งนำไปสู่การประกาศสงครามระหว่างอังกฤษกับตุรกี.

[เรื่องที่ผู้บังคับการเรือเล่า]

ในฤดูสมุทแห่งปี ๑๙๑๔ เรือทอย ได้ออกอยู่หน้าเมืองมุซัมเมาห์, และได้มีเรือปืนตุรกีลำ ๑ มาทอดสมออยู่ใกล้ ๆ ในคำหักชัตเต็ลอาหรับ. ถ้าจะกล่าวว่าทางไมตรีระหว่างสองประเทศซึ่งขังตึงเครียดอยู่ตั้งนี้ ก็จะเป็นอันว่ากล่าวอย่างอ่อนที่เดียว. กิจการย่อย ๆ ต่าง ๆ ที่ท่านกล่าวถึงเมื่อกี้นี้— นั่นแหละ, มันไม่ได้ทำให้ทางไมตรีดีขึ้นเลยเป็นแน่ละ; และเมื่อมันผลเห็นผู้บังคับการเรือปืนลงเรือกรรเชียงมาเทียบนั้น, ผมได้รู้สึกทันทีว่าจะต้องระวัง

คงดีมากทีเดียว. แต่ฉันก็เชื่อใจว่าความสามารถของฉันในทางเวทมนตร์ยังอยู่ในขั้นสูงมากอยู่ และมีอยู่โดยบริบูรณ์. เออนี่แน่ะ, เมื่อตกจะสังเกตเห็นฉันเมื่อไร ฉันก็ตั้งใจว่า คงเป็นว่า "รู้ประมาณ" เท่านั้นเป็นแน่ทีเดียว. นั่นแหละ, ผู้บริหารเรือธงที่ใส่มีผู้นำเขาไปยังหลังของฉัน, และแน่ทีเดียวใช้อิริยาบถอย่างใดดี และเชิญให้เขานั่ง. เขาได้ลิ้งอย่างหมิ่นแก่ชีที่สุดที่จะนั่งใส่, และมะแอบสังเกตก่อนที่จะเริ่มอิง. คราวนี้หมดกันแต่ตาของเขา, ซึ่งเขาได้เอื้อหมุนไปหมุนมาอยู่ในระหว่างหัวเข่าทั้งสองข้างนั้น, ให้หลุดจากมือของเขา; และเมื่อฉันเริ่มก้มลงไปเพื่อเก็บหมวกนั้น, เขาก็กัมพร้อมกัน, หัวชนกันอย่างแรง. นี่ไม่เป็นการเริ่มต้นอย่างดีเลย, และฉันออกจะไม่สู้แน่ใจนักว่าฉันจะทำให้ดีขึ้นหรือไม่เมื่อฉันกล่าวชมเขาว่ามะขามเขาแข็งจริง. แต่ขอให้จำข้อนี้ไว้เถิดกลอ ว่าในหมู่ชาวคนเมืองก็เหมือนในที่ใดๆอย่างอื่นๆ — ยอดแม่ง่ามีมือคือคนช่วยมีมือเมื่อฉันบอกเขาว่ามะขามเขาแข็ง, เขาก็คงคนึกในใจว่า: "นี่เป็นเทพเรือชื่อที่พูดออกมาตามใจคิดและอุงใจตามปากพูด." ฉันนี่เขาต้องเริ่มอิงนดีแน่.

เขากล่าวว่า: "ข้าพเจ้าสึกว่าเป็นที่พอใจและเป็นเกียรติยศที่ใส่มารู้จักกับท่าน. ขอให้ใช้ชีวิตอีกทีก่อนที่จะเป็นการล่วงเลยไป."

ฉันตอบว่า: "ขอบคุณก็ดีแล้วละนาย. ไม่ต้องสงสัยเลยเวทมนตร์ได้พบกันอีกบ่อยๆ เพราะเวทใส่มาอยู่ใกล้เคียงกันแล้ว. เชิญสูบบุหรี่." ฉันจึดไฟอันให้เขา, และเขาก็สูดบุหรี่; แต่ฉันสังเกตเห็นว่าดูตัวเขาสั่นไปหมด, ฉันต้องชวนให้เขาดื่มอะไรสักหน่อยเพื่อทำให้เส้นประสาทสงบ. แต่เปล่า, เขาไม่ยอมดื่มอะไร; และดูเหมือนได้แล่นในสมองฉันทีเดียวว่าพวกชาวตุรกียางทีคะระวังมากอยู่ในเรื่องเครื่องดื่ม. ขอให้เขาใจว่าในเมืองของเขามียาบมเนียมหนาๆอยู่บ้าง; เป็นต้นว่า, ถึงแม้ชาวพวกตุรกีคนใดคะทำตนให้เป็นที่น่าเกลียดชัง, ยาบมเนียมของเขาคือเอาแก้วบดละเอียดๆ ปนลงไปในกาแฟของเขาทุกๆคืน. ในไม่ช้าเขาก็มีอาชีพแก้วอะไรอันหนึ่งอยู่ภายใน, แล้วก็ตายเท่านั้น. ยาบมเนียมเช่นนี้ย่อมจะทำให้คนพิถีพิถันอยู่สักหน่อยในเรื่องเครื่องดื่ม. เขาดูดบุหรี่สักสองสามปุดคล้ายๆ ผู้หญิง, และขยับตัวออกมาหมิ่นแก้วีมากขึ้นอีก ฉันทำให้ฉันนึกอยู่ว่าจะควรทำอย่างไรดี เพื่อหากว่าเขาละทันคะเขากลิ้งไปกับพื้น. แล้วเขาก็ยังใส่ลองยังนตที่ง.

"ท่านผู้บังคับการ, ข้าพเจ้ารู้สึกอกอกใจจริงๆ เมื่อนึกขึ้นมาว่าจะต้องจากกัน."

ผมตอบว่า: "ช้าก่อน. เราพึ่งจะได้พบกันนี่นะ."

เขากล่าวว่า: "ทราบแล้ว, ทราบแล้ว, ก่อนกลับใจจริงๆ".

ผมถึงถามว่า: "ท่านคงออกเรือไปเมื่อไรล่ะ?"

เขาย้อนถามมาว่า: "ข้าพเจ้าฯ? เมื่อไรข้าพเจ้าจะออกเรือฯ? ท่านเข้าใจข้าพเจ้าผิดเสียแล้ว, ท่านผู้บังคับการ. ข้าพเจ้าบังคับไม่ออกเรือไปหรอกมิใช่. แต่ตัวท่านเองจะเป็นผู้ออกเรือไป. น่าเสียดายจริงๆ."

นี่เป็นคนอิจฉาริษยาแค่ไหนที่เดียว, และในขณะเมื่อเขานั่งชิงกาแฟทางหน้ามือเขายึดหัวเข่าแน่น, เขาจ้องดูผมอย่างตาเขียวราวกับจะมองดูทุกเขาไปมิให้ผมในอากาศที่เดียว. ผมรู้สึกว่าเป็นเวลาสั้นครู่อยู่, และผมเตือนตัวเองในใจว่า: "อย่าหัวเสีย — อย่าหัวเสีย." ผมจึงยิ้มแย้มและพูดไปว่า:

"ท่านนี่เป็นคนประหลาดมาก, รู้ไหม. ท่านใส่เขาไปมาอยู่ในหัวข้าพเจ้าเพียงหัวเดียวเท่านั้น, แต่ท่านใช่มาตั้งปีกว่าอันหนึ่งแล้วซึ่งข้าพเจ้าหนีไม่ออกเลย."

ผมจ้องใส่ผ่อนลงทีละน้อยจนกลายเป็นปิดแยกเสียอีก.

"ดูเช่นนี้เป็นไรหรือท่าน, ว่าในฤดูกาลอันนี้ลำเค็กะรูนไม่เป็นที่สุขสันหรรษาทางเรืออังกฤษ?"

ผมตอบว่า: "ท่านจะพูดเช่นนั้นก็ได้ถ้าท่านรู้สึกพอใจเช่นนั้น; แต่ท่านคงคงไม่ต้องการให้ผมพูดตรงๆ ดังออกไม่ใช่ฤๅ?"

เขาตอบว่า: "ก็ตามใจท่าน," และเขายกไหล่ขึ้นอย่างงงงวยจนเกือบพลัดตกจากเก้าอี้.

ผมตอบว่า: "ผมจะพูดเป็นเสียงเดียวกับท่านไม่ได้อยู่เอง. ขอให้ท่านเข้าใจเถิด, ว่าผมอยู่ในอันดาเซตอีกผ่าน, และผมไม่ปรารถนาเลยที่จะทำให้ชาวอินเดียขัดใจโดยกล่าวว่าลำเค็ของเขาเป็นที่ไม่สุขสันหรรษาในฤดูกาลใดๆ."

เขากล่าวว่า: "ท่านคงลืมเสียจะกระมัง ว่าในกรณีที่จะเป็นออกไปสู่อ่าวอินเดียท่านจะต้องนำเรือของท่านผ่านไปในลำเค็ซูเอ็ซอาหรับ, และจะต้องเป็นแขกเมืองของรัฐบาลของข้าพเจ้าด้วยประการฉะนี้เอง."

ผมถึงตอบว่า: "นั่นจะเป็นเกียรติยศซึ่งข้าพเจ้าอาจคาดปรารถนาในอนาคต และหรือไม่รู้ไม่เห็นในข้อที่เขากล่าวอ้างว่าลำเค็ซูเอ็ซอาหรับเป็นน่านน้ำของ

ทุรกิตทั้งหมด.

นั่นแหละ ใช่พูดตามไม่ได้อีกนานพิลึก กว่าผู้ดูแลจะเอ่ยได้, แต่ในที่สุดเขาก็เป็นอันปล่อยออกไปพ้นที่เดียว. เขาได้รับคำสั่งมาตรา คอนสตันติในโปลว่าให้แสดงแก่ตนไปยาตราอันสุภาพแต่แน่นแฟ้น ว่าเรื่องของจะเชิงไปเสียตามชื่นเมตตาไปพลัน. แน่ทีเดียวนั้นบอกแก่เขาว่า ตนไม่สามารถตอบอะไรได้ต่อไปในเรื่องนี้ลงมาว่าจะได้รับคำสั่ง, และว่าตนจะไปเสาไปขอคำสั่ง. เขามาอีกในวันรุ่งขึ้นเพื่อสืบถามว่าได้รับตอบไปเสาแล้วหรือยัง, และแน่ทีเดียวนั้นยังไม่ได้รับตอบ. เขาไม่มีเหตุคำนึงอย่างไรที่จะเชิงเร่งรัดในเรื่องนี้. ต่อมาอีกวันหนึ่งเขาได้มาอีก, แต่ตนก็ยังไม่ได้รับคำสั่งอยู่นั่นเอง. เขาบอกตนว่าเขาเสียใจที่จะเชิงกล่าวว่าทางคอนสตันติในโปลออกจะเร่งรัดมากอยู่, และดูหนทางเขาไม่สบายใจมากทีเดียว. ต่อมาตนมาอีกวันหนึ่งเขาไปล่มาอีก, และคนนี้ดูมีท่าทางความจะมักชอบกลอยู่. ตนไม่ทราบว่าเขาได้รับคำสั่งมาว่าอย่างไร, แต่เห็นได้ว่าเขาได้มาอีกคำขาดทีเดียว.

เขาพูดว่า: "ท่านผู้ปกครอง, ตนมีความเสียใจอย่างๆ ที่จะเชิงกล่าวแก่ท่านว่า ทางในนครนี้ได้รีบไปไหนขาดเร็ว จนเกือบว่าใช่ไม่สุกในเวลาๆ นี้ก็ทราบจะหมดเสียก่อนแล้ว."

ตนพูดว่า: "เชิญนั่งก่อนเถิดสหาย. และเมื่อได้กล่าวนี้ใช่ทำให้ตนนึกขึ้นได้, กินคอกเทลกันบ้างไม่ดีๆ?"

เขาตอบว่า: "ขอบใจ, ข้าพเจ้าไม่ดื่มหรอกเมา."

ตนจึงกล่าวว่า: "เกิดหวันกันหรือไม่เมาก็ได้. เดี๋ยวรับเสาของเราทั้งสองด้วยกันหรือไม่ก็ตาม, ดูไม่มีอะไรหมักมากที่เราจะดื่มอะไรด้วยกันในเวลาที่ยังพบปะกันได้."

เขาแลดูตนความจริงในขณะนี้, และเมื่อได้อดทนอยู่คู่ ๑ แล้วเขาจึงตอบว่า: "ขอบใจท่าน; ข้าพเจ้าจะขอประทานหรือขอรับตลาดด้วยหนึ่ง."

เวลานั้นตนรู้สึกอาการพิลึก. ตนรู้สึกทันทีจะไปตามมะดูกสันหลัง, และตนรู้ดีทีเดียวว่าหนทางตนเขาจะยากลำบากทีเดียว. แต่ตนหันหลังหนีไปเสียจากเขา, และเมื่อได้เดินสดชื่นเองจนเต็มที่แล้ว, ก็ช่างไปกลางวัง. เมื่อป้อยชาวเวนิสของตนไปล่เขาไป, ตนจึงจะดูมันอย่างจริงจังแสดงให้ตนรู้ชัดเท่าที่ได้ฟังคำพูด ว่าเกือบตนไม่สามารถหาอุบายในครั้งนี้ละก็คงต้อง

ถูกไล่ทันทีทันใดทีเดียว. ผมพูดแต่เพียงว่า: "ป้อย, เอามาชั่งรวมตีมาหนึ่งถ้วยใหญ่, กับไส้กรอกอีกหนึ่งถ้วยใหญ่," และเดินสั่งไปทางพ่อครัวชั่งรวมตีเป็นเครื่องดื่มอย่างรวมตกในเรือรบอังกฤษทีเดียว. ทอให้นึกดูเห็นว่าผมแล่งใกล้มันใดเมื่อแลเห็นแววประหลาดในดวงตาของตัวป้อย, เป็นคนขี้แกล้งที่ผมได้เห็นอยู่เช่นนั้น.

นั่นแหละ, เขานั่งคุยกันไปถึงเรื่องต่างๆ ในพ่อฮากกส, และกงเก็บผลอันระเบียบ, และอะไรๆ เช่นนั้น, และอีกคู่ ๑ ป้อยของผมก็เอาเครื่องดื่มเข้าไป. ถ้วยขนาดเอกของมันเป็นของที่ผมได้อิ่มตลอดและรักมากอยู่; ที่ในหนังในเขาไม่มีถ้วยอย่างนั้นเลย. ของที่มีว่าเป็นขนาดใกล้ถ้วยแก้วของมันที่สุดเห็นจะเป็นโพงสังกะสีที่ใช้ตักน้ำขึ้นมาจากแม่น้ำลงเมือง. ถ้วย ๑ เต็มไปด้วยไส้กรอกเป็นเนื้อเค็ม, และอีกถ้วย ๑ เต็มไปด้วยน้ำอันน่ากินเป็นฟองเดือดเป็นฝอย. นาฬิกาของผมมองดูอย่างพอใจใหญ่ไม่ปิดขึ้น. เขาพยายามที่จะดื่มน้ำนี้ให้หมดในพักเดียว, แต่ถ้วยแก้วของผมไม่ได้ทำไว้สำหรับเช่นนั้น. แต่เขาก็ดื่มหมดได้ใน ๓ พัก, และผมอยากจะทำพนันว่าไม่มีใครดื่มหมดได้ในอีกว่า ๑๐ พัก.

แล้วเขาก็นั่งคุยกันต่อไปอย่างเกลอ, และได้ยินตกลงไปจนถึงเรื่องทำนองมหอยบุกดที่เกาะบาห์เร่น, เขาจึงได้นั่งตัวหลังขึ้นขึ้นเก้าอี้, และมีความเปลี่ยนแปลงอย่างประหลาดในสีหน้าของเขา, เอะใจนิดๆ, ตกใจหน่อยๆ. ผมเข้าใจเอาว่าบางทีใจดีปีใจเต็มใจเขาขึ้นว่าเขามิได้กินน้ำกินอาหารที่ของเขา, ผมจึงกล่าวไปอย่างอ่อนๆ ว่า: "เอ๊ะ, อย่างไรเรื่องอะไรของเจ้า?" ผมประหลาดใจมากเมื่อเห็นเขาลุกขึ้นและแลดูผมอย่างแปลกพิลึก — ผมไม่รู้จะเล่าอย่างไรถูก. แล้วเขาก็หน้าหมอกและร้องประคองออกประตูไป. เขาไม่ได้ร้องอะไรกล่าวคำลาด้วยซ้ำ, ผมจึงรีบไปลงบรรได, ใกล้ลงเรือมรเชียง, และเดะไกลสั่งคนของเขาให้ผลักเรือออก. ผมยืนดูเขาอยู่ที่หัวบรได. ประเดี๋ยวๆ เขาก็เผยอตัวขึ้นจากที่นั่งและร้องตะโกนบุกดกับคนของเขา. ผมก็ไม่เข้าใจภาษาตุรกีดอก, แต่เสียงและท่าทางของเขาทำให้เดะเดาว่าเขาคงตะโกนอยู่ว่า: "ตีแรงๆ, อย่าเสียหาย, ตีแรงๆ!" ผมก็ลงเข้าไปในห้องเพื่อมองดู, แล้วก็ถอยกลับเรียกป้อย.

ผมถามว่า: "ป้อย, เอ็งเอามาชั่งรวมตีมาจากไหน?"

"ก็มันนาวาทาด, ของมัน, ผมก็ตักลงนิดหน่อย."

"แล้วอะไรอีก?"

"และผงขาวๆ ของปิ."

"ผงขาวๆ ๆ?"

"ของปิ, ผงขาวๆ ใส่แยะ"

"ผงขาวๆ อะไรวะ?"

"ตากในขวดที่ในหน้ามอนของปิ."

ทันใดนั้นตัวผมนั่งพิงเก้าอี้ และเอาผ้าซับหน้า. ยาอ้วนของมันนั่นเอง! ถึงน้ำอ้อยเอาน้ำลงไปเกือบครึ่งขวด. จบกันเท่านี้เอง; กลิ่นหายปกติไปของมันเพื่อรักษาทางทางในตีเลือดดีขึ้นหมด. ในคืนนั้นเอง เพื่อนทางผู้ชายที่ผู้จัดการของมันสั่งให้มาเลขอีกตัวไปอีกคอนสตันติในโปล, โดยมากจ่ายด้วยน้ำชำระขัด. ภายใน ๑๕ นาทีโมงก็ใช้ประกาศสิ้นความ.

เรื่องที่ ๖
นรีสหาน

บุคคลที่ ๑ ที่ผู้ใด ๆ ที่ไปเยี่ยมเมืองบุสสาห์จำเป็นต้องพบคือผู้ที่เรียกตามภาษาพื้นเมืองนั้นว่า "เบ็ลลุมคี". นี่คือบุรุษผู้ที่แต่งเรือทั้งสนเป็นเรือยาวและแคบ, ซึ่งพวกชาวอาหรับเรียกว่า "เบ็ลลุม", และคนแจวเรือดังนี้, เป็นคนนำทางและเป็นผู้รอบรู้ในกิจการทั้งปวงในเมืองนั้นด้วย. เขาจะเป็นคนนำทางและผู้เป็นเจ้าการใดสิ่งใดก็เป็นอันมากเท่าใดก็ว่า เขารู้ภาษาอังกฤษมากขึ้นอีกสักหน่อย, แต่โดยมากเขาพูดได้แต่เพียงคำว่า "ออไร, เซ่อ", ซึ่งเขาเห็นเป็นคำตอบอย่างเพียงพอสำหรับคำถามทุกชนิดที่เขาจะถามไป. เท่าเขาไม่พอใจ, เขาก็เข้าใจเอาเสียว่าเขาถ้อมภาษาของเขาเองเสียหมดแล้ว, และลองแปลคำ "ออไร, เซ่อ" นั้นเป็นภาษาอินดูสถานีว่า "อัลลาซาอพ". แต่เท่าเพียงว่าย่อยเกยังขึ้นจะถามต่อไปอีกว่า, "ที่พยาบาลในหมู่ที่ ๓ อยู่ที่ไหน", หรือถามว่าเขาจะพาเราขึ้นไปตามคลองอะซันอันเป็นตลาดบุสสาห์ได้หรือไม่, หรือถามว่าโรงทหารที่อะซันนั้นอยู่ห่างจากสพานสักเท่าใดนี้เป็นต้น เขาก็คงตอบว่า "ออไร, เซ่อ" อีกครั้ง ๑, แล้วต่อนี้ไปการสนทนาก็มีก็มีกิจเลยต้องสงบไปเท่านั้นเอง.

เท่าใดจะออกไปเที่ยวในกลางคืน— และในฤดูสมัยมีนกยักษ์ซ่อมและเป็ดน้ำชุมอยู่ — ก็ต้องเช่าเรือเบ็ลลุมสำหรับตลอดวัน, และเลือกหาเบ็ลลุมคีคน ๑ ซึ่งชำนาญในการเช่นนี้, และผู้ที่รู้อยู่ว่าแห่งใดจะมีนกอยู่มาก ๆ. ผู้ชำนาญเช่นนี้คนซึ่งมีนามว่า มะหมัด อะหมัด, รู้ภาษาอังกฤษดีพอใช้, และพูดได้เป็นประโยคตามเช่นว่า "เปลินตี สไน้ป แอ๊ด กูรมตัอะลี. อะหมัด ใช ยู. ออไร, เซ่อ." อะหมัดเป็นคนชอบการที่ฝึกด้วย, และมีสุนัขอยู่คู่ ๑ ซึ่งใช้ต้อนนกให้ถืออยู่, แต่สำหรับเป็ดน้ำใช้ไม่ได้เลย.

ในฤดูสมัยปี ๑๙๑๕ (พ.ศ. ๒๔๕๘) ได้มีพวกผู้บังคับการเรือขึ้นพวกไปเที่ยวบุสสาห์, และโดยเหตุที่ไม่มีอะไรซึ่งจะเรียกได้ว่าโฮเตลที่จะพออยู่ได้, จึงต้องเที่ยวหาที่พักเอาเองอย่างดีที่สุดที่จะพาอยู่ได้. นายทหารเหล่านี้ก็สังกัดอยู่เรือซึ่งกำลังต่ออยู่ที่เมืองอะบะดานหลายเดือนมาแล้ว. ในพวกนี้มีนายทหารผู้ใหญ่ที่เรียกกันว่า โตปี, ซึ่งได้รับคำสั่งมาให้เป็นผู้บังคับการเรือ ฮแมกไฟ๊ล, และซึ่งออกจะรู้สึกเบื่อหน่ายอยู่ในการที่ต้องอยู่เปล่า ๆ. เขาได้ไปบ่อย ๆ ที่หอสังสมสร

แห่งเรือทอง, ซึ่งเขาและผู้ยังคงพักอาศัยเรือนั้นทุกคนเป็นสมาชิกใหม่เช่นกัน, และวันๆ ทีเดียวไม่พูดแก่เขาว่าเขาควรจะใช้กำลังกายที่ยังคงมีเหลืออยู่เล่าๆ มากนั้นในทางจริงการเล่นลคร สำหรับพวกทหาร. เขาได้เคยเป็นผู้ที่ชอบเล่นลครมาก, และความทางอันแปลกของเขาเองบอกว่าเขาเป็นตัวลครดีพอใช้, แต่เป็นผู้จัดการดีกว่า. ในการแต่งหน้าและแต่งตัวทีเดียวไม่เคยพบใครดีเท่าเขาในหมู่พวกผู้เล่นลครโดยมิได้อาชีพ, และเมื่อทีเดียวได้เคยอยู่ร่วมเรือกับเขาหลายปีมาแล้วนั้น, เขาได้เคย ~~[illegible]~~ คือพวกสมาชิกที่แก่กว่าและดีกว่าหลายคนนั้น ให้ยกย่องเขาไปในสโมสร ~~[illegible]~~ ทำตัวเป็นอะไรต่อมิอะไรต่างๆ, เช่นเป็นคนแก้หีบเพลงซึ่งกันเปียโน, หรือเป็นเสมียนของทนายความ นำหมายไปยังสมุหบัญชีซึ่งเป็นคนมีหลักฐาน และซึ่งเป็นคนขี้ไกบ ฉนี้เป็นต้น. แต่บัดนี้ดูความพอใจของเขาในการเช่นนั้นได้สิ้นไปเสียแล้ว, และเขามิได้แสดงความอินทรีย์อย่างใดเลยในการเล่นลคร. ของเล่นใหม่ของเขาคือการเรียนภาษาอาหรับ, และภายใต้ปีหรือยอะไรเขาได้ทำไม่อย่าง ๑ แล้วละก็ ถึงแม้จะเอามาทำเกือนมาดูดเขาก็คงไม่ยอมปล่อยมือ. ฉนั้นทีเดียวได้ตั้งตัวใจตั้งปล่อยความให้เขา ให้เขาอ่านหนังสือ "แบบเรียนเร็วภาษาอาหรับ" กับ "ตำราเรียนภาษาอาหรับภายในคืนเช่นไม่ง", และอะไรอื่นๆ อีกหลายอย่าง.

คืนวัน ๑ เมื่อใตปีกันเขาอยู่ในห้องสโมสร, ได้เกิดมีปัญหาใหญ่กันขึ้นว่า เขาได้อ่านเกินไปแล้วหรือยัง; และได้มีความตกลงพร้อมกันว่าอ่านเกินไปแล้ว, และว่าเขาควรจะตั้งไปยืนนกในวันรุ่งขึ้นสำหรับจะได้ออกกำลังกาย. ในเช้าตรู่ใตปีได้พูดอย่างแน่ใจว่า เขาจะไม่ยอมเป็นอันขาดที่จะไปยืนนกกับพวกเพื่อนหนุ่มทหาร (แต่เขาใช้ถ้อยคำอันรุนแรงยิ่งกว่านี้); แต่ต่อมา, เมื่อเขาได้กินอิ่มหนำสำราญแล้ว, ใจดีก็ค่อยเย็นขึ้น, จึงบัดเดี๋ยวๆ ว่าจะไปด้วย. แต่ในไม่ช้า, เมื่อกล่าวกันขึ้นว่าเวลาเช้า ๖ นาฬิกาเป็นเวลาเหมาะสำหรับที่จะไป, ใตปีกล่าวว่าเขาพวกสหายนึกว่าตัวเขาจะแหกตาขึ้นแต่ ๖ นาฬิกาเพื่อไปเป็นยุกโคลน ดูคนเมียหายหลายๆ คนที่บ้าหอคิดไปไล่นกตั้งฝูงๆ ด้วยขึ้นลมละก็, พวกสหายคนไม่เพียงแต่ไม่สมนึกละ, อีกทั้งขอเชิญให้ไปด้วยเวลี, ซึ่งเขาเห็นว่าตากร้อนกว่าเมื่อไปเตเมียอีกด้วย. พวกสหายได้ช่วยกันไกล่เกลี่ย. เขาทักท้วงขึ้นคงว่า ก็เพราะความร้อนนั้นเองดังใจเขาเหมือนคนให้ไปแต่เช้าๆ; ในเวลา

นี้เช้าๆ ตากอากาศเย็นสบายดี, แต่พอเวลา ๑๐ นาฬิกาละก็แดดออกจะร้อนจัด, แม้ในฤดูหนาว; เวลาจนั้นแหละจะเป็นเวลาเหมาะสำหรับเริ่มสูบเตาฟู่ และเตรียมอาหารเช้า และเมื่อกินอาหารเช้าแล้วก็จะได้พักสบายอยู่หน่อยหนึ่ง, และอาจจะว่ายน้ำเล่นที่ในลำน้ำกู่รมติอะลี้ด้วยก็ได้, เพื่อสมมาเทศคลองแจกสักคลอง ๑ ซึ่งน้ำไม่เชี่ยวนัก ในเวลาบ่าย, พอเริ่มจะแดดอ่อนลงอีก, ก็ไปยืนหยดชักซ้อมอีกพัก ๑ ได้. แต่ไตขี้ดื้ออยู่; เกิดจะไปเวลา ๑๐ นาฬิกาเขาไม่ยอมเกี่ยง, หรือเกิดจะให้ยอมผ่อนผันเวลาได้ก็จะยอมให้กำหนดเพียง ๙ นาฬิกา, แต่เขาไม่ยอมผ่อนผันกว่านี้ไปแม้แต่สักนิดหนึ่ง ในที่สุดก็ปล่อยมันตกลงกันว่าจะถามใจไตขี้, เพราะใครๆ ก็ย่อมรู้อยู่แก่ใจตนเองแล้วว่าในคราวก่อนๆ ก็ได้เคยทำความตกลงกันไว้แล้วโดยมั่นคงในคืนก่อนว่าจะรีบตื่นจะไปแต่เช้า, แต่ว่าจะเป็นเพราะเหตุใดก็ตาม มักจะเป็นเวลาถึง ๙ นาฬิกาถึงหรือ ๑๐ นาฬิกากว่าจะได้ออกเรือไป. ดังนี้กันที่พวกหมอทหารยอมผ่อนผันตามใจไตขี้นั้นเป็นพิธีมากกว่าความจริง.

แต่ในเวลาเช้าวันรุ่งขึ้น พวกหมอทหารพันออกเดินมาเมื่อได้รับคำสั่งหมายตากไตขี้, เวลาก่อนอาหารเช้า, ข่าวเขาเล่าให้ตัวเขาจะไปพบเพื่อนๆ ไม่ได้เล่าแล้ว, เพราะมีธุระรีบแห่งอื่น. ต้นหนเรือ<u>ทองา</u> ไม่ยอมมาในข้อที่ว่า, เราไม่ได้ยอมผ่อนผันเพื่อความพอใจของไตขี้แล้ว, ก็จะได้ออกตากเรือไปเสียแต่เวลา ๖ นาฬิกาแล้ว. แต่ตัวผู้ใหญ่ของบริษัทเองก็พึ่งจะได้คลานออกมาจากที่นอนและแต่งตัวเสร็จก่อนกินอาหารเช้าเท่านั้น, และยังได้ว่าใจคอหงุดหงิดอยู่, จึงหาได้มีใจใฝ่ดีในเรื่องตำหนิของเขาเลยไม่. ผู้บังคับการเรือ<u>สคูนชีไฟล์</u> และเรือ<u>สแคตเตอร์ไฟล์</u> ได้ช่วยกันพูดจาตักเตือนต้นหนให้รีบกินอาหารเช้า, และทำเป็นขอร้องให้ลืมเอาปืนไปด้วย เพราะเขาได้เคยลืมเสียหลายครั้งแล้วเมื่อไปยิงนก ในที่สุดสิ่งเป็นอันได้ออกเรือ, และอะหมัดกับผู้ช่วยของเขาได้ต่อเรือไปโดยเร็วตามลำน้ำลงฝั่งที่แจกลำน้ำซีตาเต็ลอาหมัดกับลำน้ำกูมติอะลี้, ซึ่งบางทีก็เรียกว่าแคลในแห่งลำน้ำยูเฟรทีส. พอขึ้นไปตามแคลนี้ได้สักหน่อยแล้วก็หยุดพัก. และผู้บังคับการเรือ<u>สแคตเตอร์ไฟล์</u> ได้ถือวัสดุควงเปิดลุกขึ้นออกมาจากระเบียง, และเริ่มแสดงความว่องไวในการเปิดเปียโนเป็นต่อกันขวด ๑. เวลานั้นยังไม่ถึงเวลากินกลางวัน, ครั้นเมื่อได้ดื่มเบียร์เป็นเครื่องชูกำลังแล้ว สิ่งทั้งปวงขึ้นบกและหาหนกอีง. นกพะเอินไม่ใคร่จะมี, หรือมีคนนั้นก็จะเป็นตัวยูปิงเป็นไป

ไม่ถูกทาง, และเพราะการเดินย่อมจะเป็นการที่ทำให้วิ่งไม่ได้ดังรู้สึกความตำเป็นที่จะต้องกลับไปยังเรือเปล่าคุมหละของบรรทุกอันยอนใจ. ในเวลาที่เดินกลับนั้นได้ผ่านหมู่ตลาดหมู่ ๑, และในที่นั้นได้พบชายอาหรับในกหรือขาวคน ๑ ซึ่งเดินอยู่ในถิ่นไปตามริมถนน, มีคนใช้เดินตามไปห่างๆ คน ๑. ชายอาหรับผู้นั้นรูปร่างค่อนข้างเตี้ยอยู่ก็จริง, แต่ท่าทางของเขาก็มีสง่ามาก จนพวกนายทหารต้องแลดูเขา. เขาใช้ผ้า "ลูเฟีย" (ผ้าคลุมศีรษะของอาหรับ ใช้แทนหมวกไหม) ปกคลุมไปทั่วหน้า, จนชายปีดหน้าเสียเล็กน้อย; และ "อบับะ" (เสื้อยาว, กรอมตลอดตัว) เนื้อดีคนแสดงปรากฏชัดว่าเขาไม่ใช่ชาวบ้านสามัญ, แต่เป็นคนมีอันจะกินอยู่. คนใช้ของเขานั้นแต่งตัวเรียบๆ, แต่หน้าตาหล่อ, และดูท่าทางเหมือนคนเก่งประหนึ่งว่าเขารู้สึกดีว่าตนเป็นผู้รักษาตัวนายเขานั้นเป็นอย่างที่มีความภาคภูมิใจมากอยู่. พวกนายทหารนึกประหลาดใจมาก เมื่อสุภาพบุรุษเกิดผู้นั้นหยุดและกระทำความเคารพแก่เขา, โดยเอาหัวมือทั้ง ๒ ข้างแตะที่หน้าผากก่อน, แล้วแตะริมฝีปาก, แล้วแตะหน้าอกตรงหัวใจ. นายทหารต่างอดมิได้แสดงความพอใจ, โดยมิได้นึกถึงเลยว่าที่ทำเช่นกล่าวมาแล้วนั้นแปลว่ากระไร. ความประหลาดใจของเขาได้ทวีขึ้นเมื่อชายอาหรับแก่นั้นพูดกับเขาเป็นภาษาอังกฤษอย่างไม่สู้คล่องนัก, เพราะน้อยนักที่จะมีคนพื้นเมืองที่รู้จักภาษาอื่นนอกภาษาของตนเอง. ชายผู้นั้นเสียงหัว, และกล่าวถ้อยคำมาเป็นทำนองซึ่งหลุดออกจากสบายหู.

"ผมเคารพท่านทั้งหลาย. ผมหวังใจว่าท่านได้รับความสนุกเป็นที่พอใจ."

ผู้บังคับการเรือสแคตเตอร์ไฟล์ได้อดมิอย่างดีพิเศษแบบของเขา, และตอบในนามของพวกสหายว่า:

"ขอบใจละครับ. ก็ไม่สู้เลวนัก, แต่วันนี้ดูไม่ใคร่ความนัก."

ตาแก่พูดว่า: "ได้เคยมีนายทหารอังกฤษมาก่อนนี้แล้ว ซึ่งเคยได้ยินดี; เพราะฉะนั้นจึงนักดี — คะว่าอย่างไรนะ — อ้อ, ถึงเปรียว. แต่ต่อไปภายหน้า, เมื่อมันจืดจืดกับท่านแล้ว, มันก็คงคงไม่เปรียวอีกต่อไปอีก."

นี่เป็นคำพูดซึ่งอาจตีแปลได้เป็นสองทางอยู่, (คืออาจตีแปลว่าเมื่อนกรู้ว่าเขาเป็นเลวบันเทิงแล้ว มันก็คงคงไม่หนี ดังนี้ก็ได้), แต่พวกนายทหารหาได้ใส่ใจอย่างไม่,

ตาแก่กล่าวต่อไปว่า: "นายยังไม่เข้าใจการเคารพแบบอาหรับไม่ใช่ๆ?

ผมจะแสดงให้. ผมแตะหนังสือมาก; นี่เพราะผมคิดถึงหนูด้วยมะในของผม. ผมแตะริมฝีปาก; นี่เพราะผมพูดถึงหนูด้วยปาก. ผมแตะหน้าอก; นี่เพราะผมจดจำหนูไว้ในใจ."

ต้นหนเรื่องทอดาขอให้แกอธิบายถึงความเนียมต่างๆของชาวอาหมให้ฟังอีก, และเมื่อเห็นคนทั้งนั้นกำลังเริ่มหาวอยู่บ้าง, ก็พะเอินแกรู้สึกออกว่าคงเพราะความประพฤติแห่งสุนัขทั้ง ๖ ของอะหมด. สุนัขใช้ลมแกอย่างออกจะเระแวง, และแสดงกิริยาไม่ชอบ, คนทำให้นึกแก่หนีออกตกใจ. มีนักพูดผู้ ๑ ได้เคยแบ่งคนในโลกออกเป็น ๖ ตำพวก — ตำพวกชอบสุนัข กับตำพวกชอบมนุษย์. การแบ่งเช่นนี้เห็นได้ชัดทีเดียวว่ายังไม่ละเอียดพอ, เพราะยังมิได้คำนึงถึงตำพวกที่ชอบทั้ง ๒ อย่าง, หรือคนบางคนที่ไม่ชอบทั้ง ๒ อย่าง. ถ้าเราจะแบ่งชาวโลกออกเป็นตำพวกใส่เสื้อผ้าพวก ๑ ตำพวกทรงร่มพวก ๑, หรือแบ่งเป็นตำพวกใส่คอชื้ต กับตำพวกใช้ผ้าพันคอดังนี้ ก็ได้เช่นกัน. แต่ข้อที่แน่นอนมีอยู่คือ ตาแก่อาหมผู้มีสง่านั้นแกอยู่ในตำพวกที่ไม่ชอบสุนัข, และส่วนสุนัขเองก็ดูเหมือนจะไม่ชอบตาแก่คนนั้นเหมือนกัน. ไม่ใช่ว่ามันส่ำแดงกิริยาเป็นอริที่เดี๋ยวดอก, เป็นแต่ดูมันเห็นแกเป็นตัวอะไรอัน ๑ ซึ่งมีอะไรมิดปรกติอยู่. ผู้บังคับการเรือสคูนบีไฟล์ จะไกนบอกอะหมดให้เรียกสุนัขไปเสีย, ดังแลเห็นว่าอะหมดกับคนใช้ของชายอาหมนั้นกำลังนั่งคุยกันอยู่ และดูคันคุยกันดีด้วย. อะหมดได้ผิวปากเรียกสุนัขของเขา, และผู้บังคับการเรือสคูนบีไฟล์ ได้ถือโอกาสนี้เพื่อหาความรู้จากอะหมดด้วย.

เขาถามว่า: "อะหมด, ตาชรายคนนั้นน่ะใคร?"

อะหมดพูดอย่างประหลาดใจว่า: "นายไม่รู้จักหรือ? นั่นคือท่านเศรษฐีเมืองมาร์กิลล์."

ในเรื่องเศรษฐี (หัวหน้าคนะ) เมืองมาร์กิลล์ผู้นี้ ได้มีข่าวเล่าลือกันอยู่เป็นอันมาก. น้อย ๑ ว่าเป็นผู้มีความรอบรู้ดี; น้อย ๑ ว่าเป็นผู้ที่ชอบมันเขาอย่างไม่เสียดายทรัพย์; และ, ข้อสำคัญ, เขาว่าชอบหลบหลีกเรื่องมากกว่าใคร. ข้าพเจ้าเองก็มิได้เคยพบท่านสุภาพบุรุษผู้นี้ดอก, จึงไม่สามารถที่จะกล่าวได้โดยแน่นอนอย่างใดเลย; แต่ข้าพเจ้ามีความสงสัยอยู่เป็นอันมากว่าเศรษฐีมาร์กิลล์นั้นดูเหมือนจะไม่ผิดอะไรกับเศรษฐีอาหมอื่นๆ หามิได้. แต่ก็ได้

มีข่าวเล่าลือของวิศิษฐ์ลดลงต่าง ๆ เนื่องด้วยท่านผู้นั้น, และสำหรับ ทหารเรือ ไทยคำเภาะ พากันเห็นว่าแกเป็นคนที่คมรู้ลึก. เมื่อผู้บังคับการเรือสิ้นชีพ กลับไปหาสหายของเขา และมะซึบบอกข่าวให้ทราบนั้น, เขาได้พบตาเศกคนนั้นนั่งยิ้มของและเล่าเรื่องแบบธรรมเนียมอาหรับต่าง ๆ อยู่ ที่เดียว.

แกพูดว่า "หรือไม่ได้ยินคนได้ยินพวกผู้หญิง ๆ ตามหมู่บ้านร้องเสียงเช่นนี้แล้วไม่ใช่ฤๅ?" และแกได้ทำเสียงเลียนเสียงร้องอึงเป็นหมู่ ๆ ซึ่งได้ยินอยู่เนือง ๆ ในเวลากลางคืนเอียบสงัดตามหมู่บ้านริมแม่น้ำ. แกอธิบายว่า: "นั่นแหละเป็นคนร้องกล่อมหอ. ถ้าเมื่อใดหญิงสาวคน ๑ จะแต่งงาน, บรรดาผู้หญิงทุกคนในหมู่บ้านนั้นพากันไปพร้อมกันที่หน้าบ้านเจ้าสาวทุก ๆ คืนรวม ๗ คืนก่อนวันแต่งงาน, และร้องเพลงพวกนี้กล่อม. ต่อวันนี้ข้าพเจ้ามีงานสมรส. หรือท่านไม่เคยไปในงานสมรสอาหรับฤๅ? คงจะไป. มีการรำและทำเพลงตีกลอง."

ผู้บังคับการเรือ สิ้นชีพ ถามว่า: "ที่นี่ผู้ชายมีเมียกี่คน?"

ตาเศกตอบว่า: "ถ้าเป็นคนจนก็มีคนเดียว, แต่ถ้ามั่งมีก็มีได้หลาย ๆ คนตามแต่จะมีที่ให้อยู่ในบ้าน," และแกพูดต่อไปอย่างถ่อมตัวว่า: "ผมเอง มีเพียงหกคนเท่านั้น."

ต้นหนเรือทอมถามอย่างออกฤทธิ์ว่า: "แล้วก็เขาอยู่ด้วยกันได้ปรองดองดีฤๅ?"

"อ๋อ, อย่างเป็นสุขสบายดีทีเดียว. เขาพึ่งจะพากันลงไปเล่นน้ำในสระเล็กอันหนึ่ง. ผมมีสระเล็กอยู่สระหนึ่งที่ในดงตาล; แน่ทีเดียว, เป็นที่ระไพฐาน, เพราะฉะนั้นผมจึงให้พาเขาผมไปเล่นน้ำที่นั่น."

ผู้บังคับการเรือ สิ้นชีพ ถามไปว่า: "ในเมืองนี้เห็นจะไม่ให้หญิงชายอาหรับนั้นปนกันสะกระมัง?"

ชายอาหรับสั่นศีรษะอย่างหนักขึ้น, และหันไปแลดูหายทหารผู้นั้นเพื่อใคร่ครวญดูความในแห่งคำถามอันนั้น. แล้วเขาจึงได้ลุกยืนขึ้นโดยพลันประหนึ่งว่าเขาได้มีความคิดอะไรขึ้นอัน ๑, แล้วจึงพูดด้วยสำเนียงอันออกสนุกผิดกับแบบของคนพื้นเมืองที่มักพูดเสมอ ๆ:

"ที่แน่หนอ - หนอก็เป็นทหารเรือทุกคน, และเมื่อยามยังเด็ก ๆ อยู่บิดาผมได้สั่งสอนผม, เช่นที่บิดาของบิดาได้เคยสั่งสอนท่านมาก่อนแล้วด้วย,

ว่าให้เคารพต่อนชนวิของประเทศของพวก. ที่พวกปรากฏ, ก็หวังเชื่อมพวกไปดูการของผม. แต่ขอให้ดูอยู่ห่างๆ. ผมจะชี้ให้, ไปไม่ห่างไกลจากที่นี่บ้านใดนัก. หรือพวกท่านเหนื่อยอยู่?"

พวกพวกหนึ่ง ๓ ตอบว่าเขาไม่เหนื่อยเหนื่อยเลย; และเห็นแม้ยังคงพักผ่อนสดชื่นให้ล่ะ ได้กล่าวเหมือนหนึ่งพี่น้องกันไว้ ว่าตากสร้อนทำให้คอยหรือ, และเหลียวแลอย่างระหายไปทางเรือเขลลุมนั้นก็ดี, แต่ก็หาเป็นผลแก่เขาไม่, เพราะตาเด็กแกทายใจถูก และรีบกล่าวขึ้นแจ้งต่อไปว่า:

"พวกผู้หญิงเขาไม่อยู่ในหมู่บ้านเท่าใดดอกนาย. พวกนายจงรีบไป, มิฉะนั้นคงจะไม่ทัน. ผมจะให้หุสเซนนำทางไป. เขาเป็นหนุ่มเหมือนพวกนายและเป็นใช้เรือกาวกับลมที่พวกขัมทาเลทนาย. ผมจะอยู่ที่นี่และคอยจนกว่าพวกนายจะกลับ."

แกตะโกนเรียกหุสเซน, และด้วยความวิตกอย่างยิ่งใจในสีหน้า, แกได้พูดต่อไปว่า: "แต่ขอให้พวกนายรับปากผมว่าจะไม่เขาไปใกล้เกินไป."

คนใช้มาหา, ตาเด็กนั้นออกคำสั่งไปเป็นภาษาอาหรับ. แกจะสั่งว่ากระไรบ้างพวกนายทหารก็หาทราบไม่, แต่เดาเอาว่าคงจะให้หุสเซนพาเขาไปยังที่เหมาะแห่งใดแห่ง ๑ ซึ่งจะได้ระเบียบมองดูการของเด็กเล่นนั้น, และเดาว่าคงจะกำชับมิให้ปล่อยให้พวกเขาเขาไปพ้นสิ้นแห่งความสมคม.

"นายจงรีบไป, หาไม่ดีไม่ทัน. ที่ทั้งปวงไว้ที่นี่อะไรก็ว่า, เพราะในเวลาวันเช่นนี้ก็อาจปรากฏเป็นภยะเปล่าๆ." ครั้นก็จะเมื่อพวกนายทหารรีบเดินตามหุสเซนไปนั้น, แกรีบสั่งตามไปอย่างออกจะวิตกอีกว่า: "ขอให้รับปากว่าจะไม่เขาใกล้เกินไปนะขอรับ!"

พอนายทหารเชื่อไปรับคำแล้ว, ตาเด็กก็เริ่มมาดูปืนที่พวกนายทหารได้ทิ้งไว้, และเมื่อได้เลือกได้ถูกใจคนเขอก ๑ แล้ว, แกก็ยิ่งไปลงเรือเขลลุมและสั่งอะหมัดกับเพื่อนให้ถือเรือย่นไปตามฝั่งซ้ายแห่งลำน้ำ. ที่หาก่ว่าได้มีผู้ ๑ ผู้ใดดูตาเด็กมาก็ได้ลดหายในครั้งนี้ไม่งต่อนนี้มาแล้ว, ก็คงจากล่าวว่าแกอิ่งขึ้นเป็น, และรู้ดีด้วยว่ามีนกที่ไหน. แกชี้แจงแก่อะหมัดว่า พวกนายทหารคงจะพอใจที่จะได้เอานกกลับไปที่พักได้มาก, และอะหมัดก็ดูเป็นที่พอใจในความเป็นไปเช่นนี้.

ในระหว่างนี้ ตรินทอทำตนเองให้กลิ้งเป็นก้อนไปในดงตลไทยมีเท้าอันเว้ฟิล์ก, ออมหรือที่กว้างๆ, โคคะอัมหรือที่แคบๆ, และเหรือหยดเป็นเมล็ดต่างๆ ไปทุกๆ ทิศ.

ผู้บังคับการเรือสแคตเตอร์ไฟล์ ซึ่งเป็นอยู่ทั้งกระบวน พูดอย่างกะหึดกะหอว่า: "ตาคนนั่นแกก็ทิกลอยู่. นานๆ จะพบคนที่เชื่อเขาไปดูเมืองอนนท์."

ผู้บังคับการเรือสคัมบ์ไฟล์ ซึ่งเป็นหลังเขานั้น ก็พูดอย่างหอบหนึ่งกันว่า: "อยากรู้ว่าเขาแต่งตัวอย่างไรกันเวลาลงเล่นนท์."

ต้นหนเรือทอยาพูดเกือบไม่ออกว่า: "ในเมืองนี้ ดูผู้หญิงใส่เสื้อกั๊กตัวเดียวเท่านั้นสำหรับเดินถนน, เพราะฉะนั้นเขาไหว่สำหรับปลงอายนท์ดังคะคดหอยลงไปอีกเป็นแน่."

ผู้บังคับการเรือสแคตเตอร์ไฟล์ขัดคอว่า: "อย่าเชื่อเลย. เขาน่าจะเหมือนพวกผู้หญิงที่ตามชายหาดที่มีคนไปกันแน่นๆ นั่นเอง — แต่งอะไรฟิสิกฟิสั่น, เต็มไปด้วยอะไรต่อมิอะไรต่างพะรุงพะรังในที่แปลกๆ ทั่วตัว."

ต้นหนเรือทอยาพูดพลางหอบพลางว่า: "ที่แน่ะ? อาจารย์อนี้มันคงเอาไปไว้ไหนก็ไม่รู้ละ? ตาคนนั่นแกบอกว่าทางไม่ไกลนี่นะ."

โดยรวมกำลังกันเขา เขาจึงทำให้หุสเซนใส่อันเขาใส่, และช่วยกันรั้งตะโกนเรียกให้หยุด. แต่หุสเซนไม่รู้ภาษาอังกฤษ, มันจึงเขาจึงเป็นแต่ตะโกนตอบมาว่า: "ออไร, เซ่อ", และวิ่งเดินดุ่มไปโดยรวดเร็วยิ่งกว่าก่อนอีกซ้ำ. ในอีกไม่ช้าหุสเซนก็ลับตาไปทีเดียว, และพวกมนหาหนพวกก็รู้สึกว่าเขาใส่เสื้อเปรียบในการเป็นแต่งนั้นแต่แรกมาทีเดียว. เขาใส่ไปทั้งหวยในสูงอันๆ ซึ่งขาดทางอยู่, และเพราะเหตุที่เขาไม่สามารถบอกได้ว่าผู้นำทางใส่เสื้อไปทางไหนเพื่อออมหวยนั้น, เขาจึงพร้อมกันชุดตัวลงนั่งกลิ้งกันและหอบอยู่.

ผู้บังคับการเรือสคัมบ์ไฟล์ก็ทั้งพูดว่า: "ใจไม่เข้าบางทีอาจจะบ้าคนนั้นจะรู้สึกขึ้นมาบ้างว่าเขาไม่ใช่เป็นตามมันไป."

ต้นหนเรือทอยาพูดว่า: "มันจะรู้สึกหรือไม่รู้สึกก็ช่างหัวมันเถอะ. ผมไม่ขอเป็นตามมันต่อไปอีกละ."

ตั้งนี้เขาจึงทิ้งหุสเซนไว้ให้ไปไหนก็ไปตามใจ, และเท่าที่ทำพวกเขาใส่

พบและเชื่อว่าถูกคือ, มันได้ถูกในอ้อมผ่านเงงตกลงมันเองไปจนถึงฝั่งทำไตกริส, หลังไปพบเรือสำ ๑ ผูกไว้ที่ท่าหวยอันเ๑. ในเรือนี้มันได้พายล่องลงไปตามลำน้ำ, กลับไปบ้าน, ไหยรู้สึกว่าได้ทำงานคนแก่สิ้นเชิงแล้วอัน ๑.

ต่อมาอีกประมาณ ๑ ชั่วโมงนายทหารผู้ที่รอนจัด ๓ นายได้เปลี่ยนอุทานแสดงความโล่งใจเป็นอันมาก เมื่อได้แลเห็นอะไรหมดเกลอเก่ากับเรือเขลลุมของเขา. นั่งอยู่ที่ตลิ่งห่างออกไปไม่กี่ทิว มิใช่ผู้อื่นไกลลย คือไตปี, ขึ้นเมื่อเขาเห็นเขาไปใกล้เห็นกำลังกินหมูแป้มอยู่หน ๑ กับเปียรซอ๑๑, และกำลังกินง่วนอยู่นะ๑ เหมือนไม่รู้สึกเลยว่าพวกเพื่อนได้ไปไหน ตนผู้ขับคนกับเรือสแค็ตเตอร์ไฟล ร้องขึ้นว่าให้ตายใหง. บดีนี้แหละไตปีนั่งได้อิ่มแป้น, หลาพูดว่า: "นี่แหละ, หนันเป็นอันตกลงหลุดมาได้." เขาดื่มอีกอึกใหญ่ตากขาด, แล้วจึงพูดต่อไปว่า: "พวกแกใจดีมากที่ทิ้งปืนไว้ในหิน. หนันลืมเอาของหนันมาเสียด้วย. แต่ดูพวกแกร้อนอย่างไรอยู่. นี่แกพากันไปที่อะไรมา?"

ผู้ขับคนกับเรือสคันชีไฟลกดิ ตามตอบว่า: "ไปเที่ยวเดินมา."

"ดูพวกกับซ้อมสำหรับวิ่งแข่ง ๑๐๐ ยาร์ด. พวกแกนี่ฟิกลแท้ๆ! แกพากันมาช้างมาก, แต่อย่างไรพากันตกลงทิ้งปืนไว้. หนันไปอิ่งมาได้หลายตัวในระหว่างเวลาที่แกไม่อยู่. ไม่รู้ว่าปืนของใคร, แต่เป็นปืนดีมากอยู่. ของใครมากที่ได้ให้อิ่มใช่."

ตันหนเรือทอมาก็ล่าขึ้นว่า: "ท่าคนเดอะ, ของไปดื่มสักนิดเดอะ."

ไตปีถามว่า: "พวกแกไปว่ายน้ำเล่นมาๆ? หนันคำได้ว่านั่นเป็นส้มหนึ่งในโปรแกรมไม่ใช่ๆ?"

แต่ไม่มีใครพูดอะไรอีกต่อไปสักคำเดียว นอกจากนั่งได้ลงมือกินและดื่มแล้ว.

เมื่อได้นั่งกันอยู่นานแล้ว ผู้ขับคนกับเรือสแค็ตเตอร์ไฟลนั่งได้เอ่ยขึ้นว่า: "เออ, เมื่อกี้นี้ตัวเลกมาร์กลลได้มาอยู่ที่นี่. ได้พบแกบ้างหรือเปล่า, ไตปี?"

ไตปีพูด: "เลกมาร์กลลๆ? ออ, นั่นหรือเลกมาร์กลล?"

"เอ้า, แกได้พูดกับเขาด้วยๆ? เขาไปทางไหนล่ะ?"

ไตปีตอบว่า: "หนันเคยได้อินนี่เลกมาร์กลลอยู่บ้าง. พอใช้นะ, ตาหรือนั่น."

คนอื่นๆ อีกไม่ตอบอ่านะไร, ใครบ้างพูดต่อไปอีก.

"เออ, แล้วก็เคยมีเมียด้วยไม่ใช่ๆ?"

ผู้บังคับการเรือ สตีเฟนซ์ไฟล์ตอบอย่างออกเคืองๆว่า: "ลมไปรู้อย่างไรได้?"

"อ้าว, ก็หมายว่าเพราะแกเป็นสหายของพวกแก, อย่างน้อยก็คงจะได้เคยพ่วงลูกเมียของแกบ้างน่ะสิ."

ตั้งพวกเรือทอย, ซึ่งนึกถึงอะไรอื่นไม่ได้ในเวลานี้ นั้นนอกจากคดีโลก, ได้ร้องไปว่า: "ไอ้หมูแย่ม ก็ปิดหั่นมานี่เถอะ."

ผู้บังคับการเรือ สแตร็ตเตอร์ไฟล์ ถามขึ้นอีกว่า: "ตาจรวินั่นไปจนไหน?"

บัดนี้ไคปี, ซึ่งได้กินอิ่มหนำสำราญดีแล้ว, ก็ง่วงหยิบหนังสือพิมพ์แผ่นหนึ่ง ซึ่งมาอยู่ข้างตัวเขาที่พื้นดิน. ใต้หนังสือพิมพ์นั้นเห็นมีลับปรกปิดจนเป็นของเครื่องอาหารบ้าง, และข้างๆนั้นมีหีบเหล็กเคลือบหีบ ๑, ซึ่งใครๆที่เคยเล่นเวลคงรู้จักว่าเป็นหีบเครื่องแต่งหนัง. ไคปีพูดหัวเราะเยาะว่า: "แกเห็นคนไปอบหนังเมียแกนะมัง, เพราะดูแกทำเครื่องแต่งตัวไว้นี่นะ."

เรื่องที่ ๓

ชิคนิคณเมใสปเตเมีย*

เรือไฟ้ลแต็ปี เป็นเรือเดินท่าสำหรับกองทัพเรือในแมใสปิโตเมีย. เรือนี้เดิมบริษัทอาร์นิคอฟต์ได้ต่อขึ้นสำหรับรัฐบาลตุรกี, แต่เมื่อได้เริ่มการขบกันแล้วไม่ช้านักฝ่ายอังกฤษได้ยึดเอาแก่ฝ่ายตุรกี โดยวิธีอันเขาตำนินเอง เขาได้ขอยู่เอง ว่าเรือนี้จะเป็นประโยชน์แก่อังกฤษมากกว่าแก่ตุรกี. เมื่อได้จัดการซ่อมแซมใหม่และเบลคแก้เครื่องโดยตลอดแล้ว, เรือนี้ได้เป็นเรือเร็วที่สุดลำ ๑ ในสำนัก, และพร้อมด้วยปืนใหญ่ ๖ เซ็นเตอร์ กับปืนกลเมก็ซิมอีกบ้าง ๑ ก็พอว่ามีกำลังพอตัวอยู่. เรือนี้มีบันทึกสือ, กับยิลไม้และผักสดจากบุลการีนไปเหนือน้ำ, และตำหนักต่อไปถึงพวกเรือปืน; และยังที่ก็มีผู้บังคับการทางทหารเรือไปมาระหว่างฝั่งทหารกับแหลม, และนอกจากนี้มีเหตุที่อื่นๆ อีกโดยทั่วๆ ไปเป็นอเนกประการ. แน่ทีเดียว, เรือนี้เกิดให้ชื่อว่า เมอร์คูรี ก็ได้, หรือชื่ออะไรที่งามๆ เท่อกนั้น; แต่กิจธุระของเรือนี้ในชั้นต้นได้ทำการหักต่อกับกับเรือตำพวก ไฟ้ล (แมลงวัน), สิ่งตกลงเป็นเรือกชื่อว่า ไฟ้ลแต็ปี (เครื่องตีแมลงวัน) เหมาะกว่า.

ในเรือไฟ้ลแต็ปีนี้ไม่มีอะไรอัศจรรย์นอกจากตัวผู้บังคับการ, ผู้ที่มีความสามารถนิลาดโดยอาการต่างๆ จนทำให้ได้ตำแหน่งที่หลายอย่างหลายประการ, และเท่าเขาได้มีโอกาสอันดีแล้ว ก็อาจที่จะได้ทำให้เขาเป็นผู้ช่วยชำระความวุ่นวายแห่งสงครามนี้ได้เป็นอันมาก. เขาได้เริ่มมีชื่อที่ในเรือบริแตนเนีย* โดยเกิดเถียงกันกับป้อยหลังเรื่องอาหาร ด้วยเรื่องกลำตาน ๑ ซึ่งเขาว่าไม่สดแท้. วิธีที่เขาช่วยให้ป้อยคมกลำนั้นคือกดลมกลงไปในกลำ, และเพราะเหตุที่กลำนั้นตัวใหม่ๆ ร้อนจัด, ลมกของป้อยก็ได้รับความเดือดร้อนอยู่บ้าง. ต่อนี้เขาตั้งเขาไปสนทนากับผู้บังคับการ, แต่เพื่อนเขายังคงได้ปลอบตนเองโดยคำพังว่า ต่อนี้ไปอีก ฝรั่งใดๆ ก็อาจสามารถเห็นลมกของป้อยได้, แต่ไม่มีใครเลยที่จะสามารถเห็นที่ซึ่งมีสายไม้อยู่ที่ง่ามคอของเขาเอง. ในที่นี้ไม่มีที่พอที่จะแถลงปกติของเขาอันอัศจรรย์และประหลาดในกาลครั้ง ๑ เขาได้เกิดความพอใจในญาติมาก, แต่ไม่ลึกนัก; เขาได้ตั้งตึงแผนนายเซ็สต์ และกับลคมอยู่พัก ๑ เหมือนกัน, แต่ก็เป็นเพียงนึกทั้ง

---

* ชิคนิค คือการชวนกันไปเที่ยวนอกชานเมือง, ต่างคนต่างหาของไปเลี้ยงกัน.

* เรือบริแตนเนีย เป็นเรือที่เคยใช้เป็นโรงเรียนนายเรืออังกฤษ.

ผาดๆ ไปเท่านั้น. เสียงแห่งทาเลได้รังเรียนอยู่ในหูของเขาเสมอ, และเขารู้สึกว่าเหมือนที่จะฝันไป. เช่นกันก็ดี, เขาก็รู้สึกอยู่ว่ามีอาชีพอย่าง ๑ ซึ่งน่าจะเหมาะสำหรับตัวเขาอย่างเอก, และซึ่งเขาก็มีความใฝ่ฝันเป็นอยู่มิได้หยุด. เขาได้เคยพูดอยู่บ่อยๆ อย่างจริงจังว่า: "หนีคมหินได้เป็นนักขวบเสียทีเดียวนะ"; และถึงแม้มีผู้ใดถามเขาว่าเหตุใดเขาจึงอยากเป็นนักขวบเช่นนั้น, เขาก็มักจะตอบว่า: "แกได้เคยเห็นหินหม่อมตื่นแล้วรึ? หนีสวยอย่างไรล่ะ, ไม่ใช่เหรอไง!"

ประวัติย่อของผู้ประพันธ์เรื่อง<u>ไฟล์เต็ร์ปนี้</u>เป็นของจำเป็น, เพราะเขาเป็นตัวสำคัญในเรื่องปัจจุบันนี้ ณ เมเลสไปเตเมีย. เรื่องนี้ข้าพเจ้าได้ฟังมาจากผู้ประพันธ์เรื่อง<u>สคีรันชีไฟล์</u>, และข้าพเจ้าไม่ของบปิดชอบด้วยเลย. ข้าพเจ้าเป็นแต่เพียงเรื่องนั้นมาเล่าอีกตามถ้อยคำของเขาเองเท่าที่ข้าพเจ้าจำได้. สถานที่ซึ่งมีเหตุการณ์ในเรื่องนี้ว่าอยู่ที่ป้อมสนามชื่อ "<u>แบลลีไฮ</u>", และข้าพเจ้าก็ยังค้นไม่พบในแผนที่ใดๆ เลย. เขาว่าตั้งอยู่แห่งใดแห่ง ๑ ในมหาอาณาเขตของกรมหาพิชาคดา, นั่นข้าพเจ้าก็คงต้องยอมเอาเป็นเชื่อคำของเขาเท่านั้น.* กล่าวคือต้นฤดูร้อนแห่งปี ๑๙๑๖ (พ.ศ. ๑๗๕๙), ภายหลังเวลาที่เมืองกุตได้แตกแล้วสักหน่อย ๑, เมื่อได้มีความรู้สึกไล่ช่วยกันในหมู่ทหารทุกชั้นทุกประเภทในเมเลสไปเตเมีย. ความตื่นเคืองภายใน ๔ เดือนก่อนนั้นอยู่ขั้นร้ายมากทีเดียว, แต่ครั้นเมื่อเหตุนี้ได้สิ้นสุดลงแล้ว, และเขารู้สึกแล้วว่าความพยายามทุกประการที่จะช่วยกองทหารที่ถูกล้อมอยู่นั้นเป็นการไร้ผลสิ้นเชิง, ใจของเขาได้ไล่ขึ้นโดยพลันทีเดียว. ข้าพเจ้าไม่สามารถอธิบายได้ว่าทำไมนี้เป็นเพราะเหตุไร, แต่ข้าพเจ้าเชื่อได้ว่าน่าจะเป็นการตามคำของนักปราชญ์ผู้ที่ได้ประดิษฐ์ภาษิตขึ้นว่า: "หมดหกแล้วจะร้องไห้เป็นประโยชน์อะไร." อย่างไรๆ ก็ดี, ข้าพเจ้าขอเล่าเรื่องตามที่ผู้ประพันธ์เรื่อง<u>สคีรันชีไฟล์</u>ได้เล่าให้ข้าพเจ้าฟัง. อีกข้อ ๑, ข้าพเจ้าขอชี้แจงด้วยว่า ผู้ประพันธ์เรื่อง<u>สคีรอชไฟล์</u> เขามักเรียกกันตามนามว่า "การิบลดี", ตามชื่อขนมปังแห้ง (บิสคิต) ชนิด ๑ ซึ่งมีนามเช่นนั้น.

---

* ชื่อป้อมสนามอันนี้ เขาผูกขึ้นสอดคล้องกับคุณรถ, แต่สำเนียงที่อ่านอาจทำให้เขาใจได้เป็นภาษาอังกฤษว่า "แบลลีไฮ", เป็นภาษาสามัญซึ่งหมายความว่า "เหลือเกินนักล่ะ", คือไม่น่าเชื่อ.

[เรื่องที่ผู้บังคับการเรือสคันชีไฟล เล่า.]

ผมไม่รู้แน่ใจนักว่าแรกเริ่มเดิมทีมันให้เกิดเรื่องขึ้นอย่างไร. ดูเหมือนจะได้มีใครคน๑ หยิบหนังสือพิมพ์ดีขึ้น๑ ปะหน้าอันใดอัน๑ในฤดูร้อนปีที่๑๙๑๕, มีคนหนึ่งสือพิมพ์ผู้อ่านคนหนึ่งได้ตั้งคำถามขึ้นว่า: "นี่การปีคนิคในเมใสไปเตเมื่อเมื่อไรจะเลิกกันเสียสักที?" ใครก็ตามไม่ได้เสียแล้วได้หยิบหนังสือพิมพ์ที่กล่าวถึงปีคนิคในเมใสไปเตเมื่อนี้, และ กนิบลดี, ผู้บังคับการเรือสคัวอชีฟล ได้พูดขึ้นว่า: "เออ, ก็ทำไมเราจะมีปีคนิคในเมใสไปเตเมื่อยังๆ ยังไม่ได้ดี?" และเด็กเรือของเขาพูดว่า: "ยังนะ," และผู้บังคับการเรือไฟลแต็ปก็ว่า "ยังนะ!" ดูเหมือนคำได้เริ่มต้นกันขึ้นเช่นนี้เอง. อย่างไรๆ ก็ดี, เป็นอันตกลงกันว่าจะรวมสเบียงจากเรือสคันชีไฟล, สคัวอชีไฟล, และไฟลแต็ปป์, และเดินขบวนไปยังเนินอัน๑ ซึ่งแลเห็นอยู่ไกลๆ ซึ่งมีต้นไม้รมรื่นอยู่หมู่๑, และลมที่หนึ่ง, ห่างไกลจากผู้คนอื้ออึง, เราเตรียมจะไปกินเลี้ยงให้สำราญในร่มไม้.

ผู้บังคับการเรือไฟลแต็ปป์เป็นผู้ทำในปีอะไรออกรสชาดยามตลกขึ้นได้ ถามขึ้นว่า เราจะรังเกียจหรือไม่ที่เขาจะห่มสีอะไร. เขาเห็นว่าตัวเขาคงจะเป็นนักบวช เพราะนึกว่าเครื่องแต่งตัวจะเหมาะแก่ศักดิ์ลักษณ์ของเขา. ในที่เขาจึงได้ตกลงคืนขึ้นแล้วตัวอย่างไปใต้ต้นเก่าอันหนึ่ง, และนี่คือสิ่งที่เขาปรารถนาจะห่มไป, แต่ขอให้ทำให้กนิบลดีออกอึดอัดใจ.

เขาจึงพูดว่า: "ถ้าแกจะทำเช่นนั้นละก็ เราเป็นคนปีคนิคแต่งตัวต่างๆ เสียก็แล้วกัน."

เด็กเรือของเขาต่อกล่าวขึ้นว่า: "ก็ไม่ดีหรือ?"

กนิบลดีตอบว่า: "ก็ดีแล้ว. ฉันจะแต่งเป็นสะไลเม."

ผู้บังคับการเรือไฟลแต็ปป์ร้องขึ้นว่า: "ถ้าเช่นนั้นมันไม่ได้ละ. นักบวชที่ยังรักเกียรติยศเหนือที่จะไปปีคนิคร่วมกับสะไลเมไม่ได้."

[ในที่นี้ข้าพเจ้าผู้แปลเรื่องขออนุญาตอธิบายแก่ผู้อ่านว่า สะไลเมนั้นเป็นบุตรีเจ้าแผ่นดินอิวไบมนเชื่อเฮรอด, และเป็นผู้ที่มีรูปโฉมงดงามและเต้นรำงามนักด้วย. ทางหนึ่งมีความรักนักบุญยอน, สาวกของพระเยซู, ผู้ที่ได้ไปสอนศาสนาอยู่ที่ในเขตอำนาจของเฮรอด, แต่ยอนไม่รักตอบ, สิ่งคับคิดจึงมีมาเพื่อแก้แค้น. ทางสะไลเมได้แต่งกายด้วยเสื้อผ้าอันบางตามตบ

หลังจากนี้ในสมองอีกนั้น แล้วไปเดินทำการพบปิดในเวลาเที่ยงคืนวันหนึ่ง. พบปิดโปรดมาก ถึงขนาดประสาทพรว่า ปรารถนาอะไรจะให้ตามปรารถนา. ทางสะใภ้เมก็ทูลขอศีรษะนักขุยอน. ทรัวเชียรอดจะไม่ให้ก็ไม่ได้ ณ วันได้สั่งสาวไว้แล้ว, ถึงทำให้ถึงสั่งให้เพชฌฆาตเอาตัวยายนั้นไปประหารชีวิต, ตัดเอาศีรษะใส่ภาชนะทองไปส่งให้พระอิศ. ทางสะใภ้เมเห็นศีรษะยายก็รู้สึกเสียดาย, และเห็นได้ตกปรีเทวะหาไปคนเลยคลั่ง, ไปตกน้ำตายในสระที่ในสวนหลวง. เรื่องทางสะใภ้เมนี้ ได้มีทางฮ่องอังกฤษคน ๑ เอาไปผูกเป็นเรื่องเพื่อสั่งแดงวิชาฮ่องของตน, และในเมื่อออกโรงเล่นให้คนดูเมื่อเกือบ ๒ ปีล่วงมานี้ ได้เกิดเหตุตีเตียนกันในหมู่ฮ่าเป็นของหน่ำเกลียด, เพราะเรื่องก็ไม่เป็นมงคล, ท่าทางฮ่าก็น่ารังเกียจ, และเครื่องแต่งตัวก็บางจนเห็นเนื้อตัวได้เกือบทั่วหมด, เกือบเท่ากับเปลือยกายทีเดียว.]

ต่างคนต่างได้เดินกันอยู่สักครู่ชั่วโมง, และในที่สุดได้ช่วยกันไกล่เกลี่ยให้ทรัพย์ดีแต่งตัวเป็นทรัวคะนุต (เจ้าแผ่นดินเบ้องต้นในพงศาวดารอังกฤษ), คือให้ใส่เสื้อกางเกงอบน้ำทิลเล และใส่มงกุฎทำด้วยกะดาษแขงทาทอง. มงกุฎนี้เองได้ทำให้เขาตกลง; ดูเขาชอบมากทีเดียว. เป็นอุบายดีมากในสมองตัวหนึ่ง. ตัวหนังของเขาจำจะแต่งเป็นนักกีฬาทรีก, ใส่มงคลใบตาลบนหัว, แอ่นเดียวทีตา, และใส่กางเกงอบน้ำตัว ๑. อากาศได้เริ่มร้อนจัดขึ้นแล้ว, การแต่งตัวเช่นนี้จึงเป็นการสมควรทีเดียว. ตนเองตกลงจะแต่งเป็นบอยสเคาต (ลูกเสือ) — กางเกงสั้น, เชิ้ต, ผ้าคอเสื้อมีเชือง.

เขาได้พาพลทหารคนไว้ช่วยงานของตน. เขาเขาใจกันว่างคนหนึ่งคนเขาได้เห็นคำนวนขวดเปียร์ที่ผ้าบุลดีได้จัดมาเป็นส่วนของเขาช่วยในการเลี้ยง. ขณะนั้นเขาจึงได้นึกเสียดายที่ไม่ได้ชวนอีกล่อสัก ๖ ตัวมากกองทหารนะ. แต่เขาก็หากันไปอย่างก้าทีเดียว, หายจืดเป็นผู้กำกะบวน. ดูเหมือนตัวเขาเองก็ออกที่ไม่สู้แน่ใจนัก ว่าเขาเป็นบาดหลวงนิกายอังกฤษหรือโรมันคาทอลิค. เขาสมมติเอาว่าตัวเขาก็สิ้นเป็นกำกะบวน, และมีอยู่ใต้ราชชีดชู่แทนยง. เขาไม่ได้พูดอะไรคนคำเดียวตลอดทาง, เป็นแต่ส่งอะไรหนอกหูพี่สาว, ซึ่งคะนุตขอก็ว่าตัวใกล้ให้เป็นสวดเป็นเพลงแบบกั๊กอเรียน. พอเขาไปถึงเชิงเนิน, หนังคำได้ว่าหนังได้เกิดมีปากเสียงขึ้นกับนักกีฬาทรีกในข้อที่ว่าใครจะควรเป็นผู้แบกตะกร้าตามชมขึ้นไป, และเขาได้เถียงกันเรื่อยไปตลอดทาง.

พลทหาร ๆ คนใช้เดินล้าหลังลงไปมาก, และแม้มาเหตุที่พลทหารทั้งหมดนี้เป็นผู้เอาเปรียบไป, คะนุตาตั้งออกเป็นห่วง, และอ่อนหวานกลับไปดูเมื่อเขาจะได้ช่วยพวกเขาบ้าง มาเองบ้าง. ทั่นแหละ, ตามที่ฉันได้กล่าวแล้ว, ตัวฉันเองก็ตั้งทะเลาะกับนักฟ้าหลีกอยู่, แต่ทันใดหันได้อินเสียงพูดกันทั้งหมด, และหันมองดูไปตั้งเห็นคนๆ อ ชั้นแต่งตัวสีคาดีกำลังพูดอยู่กับข้อ. เมื่อเขาไปใกล้อีกหน่อยแล้วจึงเห็นว่าเป็นนายทหารฤารีคน อ. เขาพูดภาษาอังกฤษได้ดี, และดูออกจะเป็นคนใจดีอยู่ด้วย. ฉันได้อินเขาพูดกับข้อรว่า:

"ก็คุณเรื่องเรื่องราวพวกนี้นะ. คุณมีอะไรมาเรื่องราว?"

และข้อรก็คงสวดอย่างหนักเคยตกเนยต่อไปว่า:

"เวไนดี, เอ็กซ์ลิตมส ดอมิโน. เบนไดซีตี, ออมเนีย ออเปะ๓," ตัวนี้เป็นอะไร, (ในภาษาๆ เป็นภาษาละติน.)

เมื่อเขาเห็นว่าพูดกับข้อรไม่ได้ความเป็นภาษาคนแล้ว, ตาเตอร์ก็ตั้งหันมาทางฉันกับนักฟ้าหลีก. เครื่องแต่งตัวของเขาดูออกจะทำให้เขาประหลาดใจอยู่ทีเดียว, แต่เขาก็ได้พูดอย่างกิริยาดีว่า:

"กู๊ดมอร์นิ่ง! ท่านปรากฏตนคนเรื่องราวกับยมฤๅ?"

นักฟ้าหลีกตอบไปว่า: "ฉันขอเคียวท่านเอ๋ย, ลงเลยนิ่ง ลงแล้วฟังข้อพิปรายขยายใจ."

นักฟ้าหลีกเขาชอบส่งบทกลอนต่างๆ, แต่โดยมากเขาท่องไม่ใคร่ถูกเลย, และเตาเตอร์ก็ดูออกจะทำหงุดหงิดอยู่, ฉันจึงรู้สึกได้ฉันสอดเสียงพูดไปบ้างสักสองสามคำเห็นจะดีกว่า.

ฉันพูดว่า: "ขอท่านจงบอกเขาก่อนเถิด, นักขบกลาง, ว่าตัวของท่านคือใคร, และเหตุไฉนจึงได้มาตกอยู่ในที่เปลี่ยวเช่นนี้?"

เขาตอบว่า: "นี่คือข้อมแบลนี่ไง."

นักฟ้าหลีกเอาแว่นเดียวส่องที่ตา, แล้วพูดว่า: "อ๋อ! เป็นของหายรู้มากอยู่. แต่เกิดมาฉันก็ยังไม่เคยเห็นข้อมสนาม. แล้วก็มีคนและสัพพะพรั่งด้วยฤๅ?"

ข้อรถามขึ้นว่า: "อีกประการ๑ ตึกแถวทั้งหมดนี้เป็นของท่านมานั้นฤๅ? และชายหนุ่มรูปหล่อนั้น, ที่ฉันเห็นใบล่หัวอยู่เหนือเท้านั้น, เป็นทายาทของท่านฉันนี้ฤๅ?"

ตาเตอร์กอบว่า: "ไม่นะคือพลประจำปืนของผม." เขาเป็นคนดีดอกแต่ไม่รู้สึกกลัว พูดให้หูหนวกเลย.

หนักฟิชกลึกซึ้งพูดว่า: "ท่านมีปืนใหญ่ด้วยๆ? เป็นของหน่ฟิศวงไม่น้อย. แล้วก็ท่านมีสระใบกาขะณีมีหงส์ทองลอยล่องอยู่ในท้องน้ำด้วยหรือเปล่า?"

หนูพูดสอดขึ้นว่า: "นี่แน่, หนูเดียใจมากที่เราได้บุกรุกเข้ามาในที่ของท่าน ขอให้ท่านเข้าใจว่า เราไม่ได้เห็นรั้วหรือกระดานป้ายบอกกล่าวไว้เลยว่าใครบุกรุกเข้ามาจะมีโทษ. เราขึ้นมานี่เพื่อมีปัญหาคนิดหน่อย. เชิญท่านกินกับเราด้วยเถิด."

หนักฟิชกลึกพูดต่อไปว่า: "แล้วก็พวกเราจะเก็บเศษกระเบื้องที่น่าของและขอดเปล่าและของอื่นๆ ที่รุ่งริ่ง, และถ้าหากอนังดอกของท่านก็ขงดงามดอกเดิม. หนูขอร้องวอนท่านช่วยเอกเห็นใจรีโภคโภชนาหนักเราทั้งหลายด้วย."

ตาเตอร์กอดจากจะไม่รู้แน่ใจนักว่าเขาเป็นคนบ้าหรือมิใช่.

เขาพูดว่า: "ขออภัยเถิด, แต่ชาติของเราอยู่ในสภาพสงครามต่อกัน."

ด้วยพูดทำเสียงเป็นอย่างพเทศนิว่า: "สงครามๆ! อะไร! สงครามเป็นสิ่งน่าสยดสยองอย่างนัก! ขอให้คิดนึกดูเถิดว่าชาติต่อชาติได้เคยมาทำสงครามแก่กันเพราะเหตุเป็นสาเหตุ. นองเอเลนเป็นแห่งหนอยหรือแล. แต่แน่ทีเดียวท่านคงจะไม่ได้เคยพบเห็นนี้. คนอินดี — อินดีอย่างนัก. นองหนึ่งคิดได้เป็นหญิงดีเท่าที่คงเป็นก็หามิได้." *

ขณะนี้หนูเป็นคนหุตได้ไปนั่งพร้อมด้วยเหล่าเปียร์, และหนูเองดูเหมือนจะได้ทำให้ตาเตอร์กอินยอม.

เขาพูดว่า: "หนูแหละ, ผมจะขินหยเป็นชเลยก็ไม่ได้, เพราะหยเรื่องเลวทรามมาก. ท่านผู้นี้กระมังเป็นผู้บังคับบัญชาพวกของท่าน;" และเขาผินหน้าไปทางคนหุต, ซึ่งมงกุฎกระดาษของเขาดูทำให้เขามีสง่าพลใช้อยู่. คะหุตคำนับอย่างแบบผู้มีอัธยาศัยในสู่, ออกจะหาดีพอใช้อยู่.

จ่าชี้แจงว่า: "นี่คือท่านหัวคะหุตเพื่อนเก่าของเรา, ซึ่งได้ลองอาบน้ำทะเลเพื่อแก้ตีนบวม;" และพูดอะไรเพื่องอีกเป็นอันมากซึ่งหาแก่นสารมิได้.

ในที่สุดเขาก็ได้เอาเท้าขึ้นลงกับพื้นดิน, และเอาอาหารต่างๆ ลงบนหลัง; และหนูสามเขาของเขาว่า เขาจะเริ่มด้วยชนิดใดกับใช้ตัมสุกกับชัตนี, หรือจะก่อทากด้วยแชนด์วิชแฮม. เขาได้ให้เปียร์ดื่มมากทีเดียว. ได้ความว่าเขาเป็นพวก

* นองเอเลนได้เป็นสาเหตุแห่งสงครามระหว่างกรีกกับทรอยในอดีต, เช่นนางสีดา.

"ยังเตอร์ก" (ดูราวหนุ่ม), และยังเตอร์กถึงเหลือเชื่อเร็วไว. และตลอดเวลา ถึงกับนักเพ้ากรีกได้พูดคล้อยๆ อยู่ตามกันมากเขา. ไปๆ มาๆ นักเพ้ากรีกก็เอาแว่นเดี่ยวตกเขา, แล้วและมองดูข้อมยบลสีใสอย่างตลอยๆ.

เขามักพูดว่า: "นั่นหรือข้อมของนาย. เป็นของมีสง่างามมาก. ขอให้บอกคนหน่อยเถอะ, มีปีศาจใส่เกมะเที่ยวเดินอยู่ตรงไหน? ไม่มีดอกๆ? แต่ก็ดูเหมือนจะเป็นบุรุษอันใบ้ตนอยู่ไม่ใช่ๆ? เป็นของปีศาจมาก่อน, และเป็นของปู่ทวดอีกต่อๆ ไม่ใช่ๆ?"

ตาเตอร์กก็อิ้มอย่างใจดี และยกไหล่. เขาคนนึกว่าพวกเขาเป็นคนเสียจริตหรือไม่ลงหรืออย่างไรนั้นก็บอกไม่ได้; บางทีเขาคนเห็นใจว่าคนอังกฤษทุกคนออกจะบ้าๆ ไม่มากก็น้อย. อย่างไรก็ดี, เขาคงกินอาหารเรื่อยๆ อยู่, และนั่นเห็นใจว่าคงนี้จะเป็นคราวที่เขาได้กินอิ่ม อิ่มกว่าที่ได้กินมาแล้วหลายเดือน. เขาชำเลืองดูพวกเราอยู่บ่อยๆ, และดูเหมือนของที่คบิดาเขามากที่สุดคือมงคลใบตาลของนักเพ้ากรีก กับมงกุฎทองของคะนุต. เขาอิ่มแล้วอย่างพอใจเรื่อยอยู่, และนั่นเห็นใจว่าดูเหมือนเขาจะรู้สึกพอใจมากอย่างๆ ด้วย.

ข้อมพูดขึ้นว่า: "นั่นหอใหม่หน่อยเถอะ. ในประเทศท่านเห็นจะมีหอสมุดอันเต็มไปด้วยหนังสืออันมีราคามากหลายเล่มละกระมัง?"

ตาเตอร์กตอบว่า: "หามิได้, ไม่สู้มีมากนัก. แต่ในเวลานี้มีหนังสืออยู่เล่มเดียวเท่านั้น — เป็นหนังสือเรื่องโรคประเทศร้อนต่างๆ."

นักเพ้ากรีกพูดว่า: "อ้อ, แก่งมากอยู่. นั่นชอบโรคประเทศร้อนพิลึก. ตัวท่านเองชอบโรคอะไร?"

ตาเตอร์กตอบว่า: "ในเร็วๆ นี้ผมกำลังอ่านเรื่องไข้ป่า, เบาหวาน, และอหิวาต์."

ข้อมพูดพลางในกมือพลางว่า: "รู้แล้ว! รู้แล้ว! คงทูม!" พวกเขาพากันมองดูข้อมด้วยความประหลาดใจ; ข้อมทำให้แม้แต่พวกกันเองประหลาดใจได้อยู่บ้าง.

ตาเตอร์กพูดอย่างกริยาดีว่า: "คงทูมดูเหมือนจะไม่ใช่โรคประเทศร้อนโดยตำเภาะไม่ใช่ๆ?"

ข้อมตอบว่า: "นั่นยังทำให้เป็นแต่เมื่อเล็กๆ เขาเคยสอนผมว่า ถ้าเมื่อใดเห็นอะไรข้อมๆ ให้รู้เถิดว่าคงทูม."

บัดนี้พวกเราได้ช่วยกันพยุงตัวข้อมนอนลงกับพื้น และนั่งทับเสียด้วย.

ตาเขาเริ่มดูออกจะชื่นแก่ความปรารถนาของพวกเขาเสียแล้ว, แกพึ่งกินเต็ม ๆ เรื่อยไป.

ทิวคนุตาชี้แจงว่า: "นายจ๊ะ ยูนี้มีปีอเสียงว่าเป็นคนเล่นไพ่ที่ชิดชิดเลวที่สุดในเมืองไปเตเมีย."

ตากายใต้คิ้วหนักของกันแห่งทิวคนุตาดูจนกลายเป็นสีดำ ใกล้เสียงดังเริ่มรึงเป็นทำนองสวด, แต่คำที่สวดเป็นเรื่องเล่นไพ่หรือไม่.

นันดิ้งพูดว่า: "ไม่เป็นประโยชน์ละ, ปล่อยไปจุกขึ้นดีกว่า, เขาคงไม่เห็นใจ ขายเนยแข็งที่บริษัทว่าจะเอามาด้วยหรือออกมาเลย."

"เออ, ดีจริงนะ! อาจเนยแข็งนั้นอยู่ที่ไหน, จ๊ะ?"

ดิ้งจุกขึ้น, ล้วงลงไปในตะกร้า, เอาก้อนขุกเคลือบขึ้นมาก้อนขุก ๑, เปิดชู ออกแก่พวกเขา."

"เนยแข็ง, ชนิดกอร์กอนโซล่า, ทำนอง อ. เป็นยอดแห่งกรเมือง."

กรีบลีดีหยิบเนื้อออกและถามว่า: "หรือไม่เหมือนอัน คอกเทล กุญแจเงินของแกนะ?" คอกเทลผสมเสร็จซึ่งดิ้งใส่เคยมีไว้ในหลังในเรือไฟล์แบ็ปนั้น พวกเขาจึงคำใต้ด้วยความสบายอง.

ดิ้งตอบว่า: "ฉันเองก็ไม่รู้ประวัติของเนยแข็งนี้เลย, นอกจากว่าที่ฉันได้ซื้อที่เมืองบุมไบหลายเดือนมาแล้ว."

นักกีฬาชี้ถามอย่างวิตกว่า: "สักกี่เดือนมาแล้ว?"

ดิ้งพูดต่อไปว่า: "ฉันได้สงวนเนยแข็งนี้ไว้สำหรับงานสำคัญอันใดอันหนึ่ง, และบัดนี้เป็นเวลาอันสมควรแล้ว."

นันดิ้งพูดขึ้นว่า: "ก็จะเปิดอ้อยเนยนั่นเดี๋ยวนี้ จะดีกว่ามั้งแสดงให้พวกอยู่ๆ?"

เขาก็นั่งลงและอุส่าห์ค่อย ๆ ลอกกระดาษตะกั่วที่หุ้มห่อ, จนถึงจุกซึ่งมีปูนขาวไว้โดยรอบ. เขากำลังแคะปูนนี้ออก, แต่โดยทันใดนั้นเขาได้โยนก้อนขุกไปไกลตัวเขาแล้วและทุบตัวลง. ก้อนขุกนั้นได้ตกลงบนขวดเบียร์, และแตกด้วยเสียงดังฟังดูชอบกล. นันดิ้งได้ว่านั่นก็ดีกว่าแก่ดิ้งด้วยถ้วยคำอันรุนแรงว่าอย่าให้เล่นซาไป, ก็พอรู้สึกขึ้นว่าได้มีอันไม่เหมือนหมอกสีน้ำเงินโดยรอบตัว, ซึ่งหมกมุ่นทุกที่ที่ไม่สามารถจะแลเห็นสิ่งใดๆ ที่อยู่ห่างออกไปจากหน้าเมืองเพียงนิ้วเดียว. นันรู้สึกอ่อนเพลียอย่างอัศจรรย์, และนันก็ได้ซบลงไปกับพื้นดิน. เมื่อรู้สึกตัวขึ้น

อีกหนึ่ง คนนอนหงายอยู่ใต้ร่มไม้ห่างออกที่ถนนเลี้ยงกันมาหน่อย ๑, และได้ยินเสียงพลทหารเรือคน ๑ พูดว่า: "ลองเอาเข็มรีนิกในสักหน่อยเถอะ; เผื่อจะทำให้ทุเลาขึ้นบ้าง." เช่นเดียวเช่นนั้น, และเห็นผงกหัวขึ้นมองดู.

หนึ่งถามว่า: "คนอื่นๆ อยู่ที่ไหนกัน?"

พลทหารตอบว่า: "ยังทราบออกมาไม่ได้ของบ้าง. ที่ผมเห็นนี้เหมือนมีเรือ. ผมเป็นแต่พอลากเอาตัวคุณออกมาได้คนเดียวเท่านั้น. ขึ้นไปอีกหกทีเดียวผมเองก็ดูเหมือนหกคะเนน. เคราะห์ดีที่ผมพะเอินอยู่ทางหลังคลื่น! เอ๊ะ! นั่นใครมากัน?"

นั่นคือทหารบก. เขาชี้แจงว่าเขาได้แลดูทางกล้องดาวเห็นพวกเขา, และรู้สึกว่าคงจะบอกกล่าวให้เราทราบว่าเราได้เดินหลงเข้าไปที่ป้อมสนามตุรกีแล้ว. คืนเมื่อเขาแลเห็นอากาศกลายเป็นสีน้ำเงินไป, เขาคาดว่าคงจะได้เกิดเหตุอะไรขึ้นอย่างๆ แล้ว, จึงได้สั่งให้ทหารทั้งหมดทำงานหลาม. พวกพลทหารหลายคนเหล่านั้นเก่งมาก; เขาได้ลงเข้าหาเราพวกที่ยังนอนกลิ้งอยู่นั้นออกมาได้ด้วยปลอดภัย. และเขาก็ได้เลยขึ้นไปที่ป้อม, พบทหารอุ่นที่นอนกลิ้งอยู่ ๓๖ คน, (เพราะอุ่นนี้ แว่นเนยแข็ง!) แต่ได้ช่วยให้ฟื้นขึ้นได้โดยยากอีก. แน่ทีเดียว, จะทำอย่างอื่นไม่ได้ต่างไปนอกจากจับเอาตัวเป็นชะเลยไปยังค่ายอังกฤษทั้งหมด, และพออากาศค่อยโปร่งขึ้นหน่อยแล้ว ทหารของเราก็ได้เลยเข้ายึดป้อมนั้น.

ต่อนั้นมาอีกวันหนึ่งได้มีข่าวในไทมเลขรอบเอนด์ ว่าพวกเราได้เข้าปล้นหลังได้ป้อมแบลลี่ใช้, คนได้ในยทหาร ๑ พลทหาร ๓๖. ทางเนอร์ทเกลอเราได้เห็นข่าวนี้เมื่อก่อนที่เขาถูกส่งต่างจังไป. หนึ่งได้ไปสั่งเขา (เพราะเขาเป็นคนดีอยู่), และเห็นเขาไกรอฟิลิก. เขาร้องว่า: "ดูสิเอ๊ะ! ปล้นแล้วที่ได้ป้อมแบลลี่ใช้! นั่นหรือเรียกว่าปล้นที่ป้อม? นายไม่รู้ด้วยซ้ำว่ามีป้อมอยู่ที่นั่นจนผมบอกให้. นายว่าข่าวสั่งมาเยอมมันไกลหก, แต่คงไม่หนักไกลหกต่างอังกฤษเป็นแน่ละ!"

เรื่องที่ ๔

ความลำบากแห่งลอศนวม

ในสมัยนี้พะเอิน เรือ สแม็คไฟล กับเรือ สแคติเตอร์ไฟล เป็นเรือปืนที่เหลืออยู่ ๑ ลำเท่านั้นในน่าที่ตรวจน่านน้ำยูเฟรติส, และเทีย ลำใดจอดอยู่ที่ใกล้หมู่บ้านชื่อสุปตะวินียาห์, ผูกเทียบอยู่ที่ฝั่งตรงขวา. นี่เป็นเวลาปลายฤดูร้อนในปี ๑๙๑๖ (พ.ศ.๑๔๕๙), ในเวลาที่กองทัพกำลังอยู่ต่างตุกตนยุทธ, แต่ก็ยังมีกิจการเป็นอันมากที่ต้องกระทำเนื่องด้วยการคมนาคม. รถไฟได้ทำถนนแล้วในระหว่างเมืองกูรนาห์กับเมืองออเมมาห์, และสายทางสิรียาห์ก็รวมแล้ว. ผู้บังคับในทางทหารชี้ชี้ได้เป็นผู้อำนวยการคมนาคมทางลำน้ำ, ผู้บังคับอีกคน ๑ ก็ลงพิจารณาแก่ใจการเรือศึกที่ท่าเมืองบุสราห์, และแม่ทัพยกใหม่ไม่แต่กำลังทำการงานของนายทหารแขงมากเองเท่านั้น, ยังมีพวกที่กำลังบังคับในกรมปฏิบัติการของเขาทำเช่นนั้นด้วย, ทั้ง ๆ ที่ตากาศร้อนทำให้อ่อนเพลียหมดแรงนั้นแหละ. น้ำในลำน้ำก็ลดหมดแล้ว, แคเทเลสายปีมีมาก็ทำ ๆ ๆ ๆ

ตามแบบกูแอ็ง. ฟิพเคโมปสันระภาพว่าฟิพเคไม่รู้จักแบบเวียนนีเลย, แต่ปีใช้ของโตปีคือของอิมล่มตกเรื่อง<u>สแค็ตเตอร์ไฟล์</u> (เพราะในเรื่องของเขาเองไม่มีล่มประกำอยู่), และปังคงให้คนเคมะหรือผู้หนึ่งอื่นนั่งอยู่ในระหว่างเวลาที่เขาเปลี่ยนอุทานเป็นเสียงฟิลิกฟิลั่นต่างๆกัน, ซึ่งเขาเชื่อว่าเป็นภาษาอาหมป. ล่มคนนั้นมักจะมีมะบ่างใจเป็นอยู่ตลอดเวลาเช่นกัน, เพราะเขาเป็นผู้ที่รู้ภาษาเขาเขาโดยกำเนิดทีเดียว; แต่ต่อๆมาสักหน่อยก็เริ่มจะเชื่อใจคำพูดนั้นบ้างบ้าง. ตามความจริง, ผลแห่งแบบกูแอ็ง, ตามที่โตปีใช้ใช้อยู่นั้น, คือล่มคนนั้นเลยได้รู้ภาษาใหม่อีกภาษา ๑ ทีเดียว.

ในส่วนการศึกษาประเพณีของพวกอาหมปนั้น, โตปีใช้เริ่มโดยพิจารณาถึงอย่างดีเสียในเรื่องเครื่องแต่งตัวของคนพื้นเมือง. ในปีหนึ่งๆที่มีกูมือมยะอยู่มาก ๆ หน่อยเรื่องนี้ย่อมจะเป็นเรื่องใหญ่อยู่, เพราะพวกอาหมปชาวเมืองบางคนก็มีเครื่องแต่งตัวสุดจักมากพอใช้, และดูเหมือนทั้งคำพวนและชนิดแห่งเนื้อผ้าจะสูงขึ้นตามส่วนแห่งฐานะของบุคคลผู้ที่นุ่งห่มนั้นด้วย. ดังนี้, อาหมปพ่อค้ามั่งมีในเมืองบสภาหใช้เสื้อผ้าอย่างงดงามมาก รวมทั้งกางเกงผ้าด้วย, และภรรยาของเขาใช้เสื้อผ้าแพรซึ่งอาจจะไม่แพ้เสื้อผ้าแพรแบบปารีส, และคลุมหน้าด้วยผ้าแพรอันมีราคามาก, ซึ่งมีที่ใช้อยู่ก็แต่เพียงข้อที่เป็นของปกปิดหน้ามิดเกินไปเท่านั้น. แต่ตามชนบท เครื่องแต่งตัวผู้ชายมีตั้งแต่เปลือยกายคนทั่งเสื้อยาวเนื้อหยาบตัว ๑ ซึ่งเขาเรียกว่า "อปิบะ"; ผ้าคลุมไหล่ผืน ๑ ซึ่งอาจเป็นผ้าไหมด้วยมงคลถักด้วยหนังสัตว์, ซึ่งเขาเรียกว่า "อะกัล"; และเกือกคีบคู่ ๑. ผู้หญิงในชนบทดูเหมือนใส่เสื้อตัวเดียว, เป็นเสื้อหลวมๆทำด้วยผ้าสีคล้ำๆ, ซึ่งมักจะเห็นถักขึ้นไปใกล้เหนือเข่าในเมื่อหญิงนั้นกำลังตักน้ำตากลำน้ำ หรือทำงานอยู่กลางทุ่ง. ตามความจริง, ฟิพเคไม่ได้ความรู้ถากหนังสือพวกพวน อว่าผู้หญิงมีเครื่องนุ่งห่มอย่างอื่นอีกด้วย, แต่ว่าแผ่นอยู่ไม่ปกปิดแก่ตา; และผู้ชายรู้บอกแก่ฟิพเคว่า ชนแห่งเสื้อตัวที่แลเห็นนั้นควรจะเรียกว่า "กระโปรงผ้า", เพราะตั้งแต่หัวเข่าลงไปมีผ้าที่ขาดๆ, ซึ่งเขาใช้ว่าสำหรับความสดวกในการหยิกขึ้นไปเมื่อหญิงนั้นลงไปท่องในแม่น้ำ. แน่ทีเดียว, มีลักษณะแปลกกันตามชนิดบุคคลซึ่งสังเกตได้ในหมู่บ้านเช่นเดียวกับในเมือง, และเราอาจจะรู้ถึงเนก (หัวหน้าแห่งหมู่บ้านได้โดยเครื่องขาด (ซึ่งเขาเรียกว่า "หุสซัน") และโดยรองเท้าคีบ. ทั้งภรรยาและลูกสาวของเนกก็แต่งตัวให้คล้ายๆหญิงผู้ดีที่ในเมือง, และในหมู่บ้านใหญ่ๆ มี

ผ้าคลุมหน้า, ซึ่งผู้หญิงชั้นต่ำๆ ลงไปอดไว้

ทั้งความเรื่องเพื่องแต่งตัวอาหมนี้, ซึ่งมีเพียงสังเขป, ขออย่าให้เชื่อเอาเป็นของแน่นอนทีเดียวเลย; เพราะโดยมากข้าพเจ้าได้พบความมาตกไตปี, และถึงแม้การที่เขาคงชมเล่นลมทำให้เขาเป็นผู้ศึกษาในเรื่องเช่นนี้ก็ลำบาก — แต่ก็พอแล้ว, ถ้าจะว่าไปแล้ว ไตปีก็เป็นไตปีเท่านั้น. ขอให้ท่านนึกดูถึงไตปี แต่งตัวทาวสอดกลาใส่หมวกกันแดด, เป็นตัวสีน้ำๆ ห่านิตามแบบของเขา เลี้ยวไปตามฝั่งแม่น้ำ ยุ่งไปทางหมู่บ้านเรือนแห่งชาติแตะ, ซึ่งบางแห่งก็มีตึกก่ออยู่ใกล้เป็นที่อยู่ของเขา; ทั้ง ๑ คือท่านนักอินทาวาแห่งลำยูเฟรติส, และอีกทั้ง ๑ คันตาลหน่อม ๑ หรือไร่อันมีผักพื้นเมืองปลูกไว้; ในระยะห่างออกไป, ทั้งทั้งทาและชาย, ไม่มีอะไรนอกจากดินพลุสุดสายตา, เพราะน้ำที่ไหลท่วมนั้นกำลังลดลงไปในเวลาที่ใกล้ฤดูสารท. ตามลำน้ำ, ชายอาหมคน ๑ ควานเรือที่เรียกว่า "มาชูฟ" ล่องลงมาช้าๆ, ก็ฟังคล้ายๆ ว่าเหตุใดคนทางนี้จึงรีบร้อนนัก (เพราะไตปีมักเป็นเช่นนี้อยู่เสมอ); หรือบางทีชายผู้หนึ่งจะมิได้ใช้พายเลยด้วยซ้ำ, นอกจากสำหรับคติทัศ, และนั่งฟังสบายๆ อยู่ที่ท้ายเรือ, ปล่อยให้เมียซึ่งเป็นอยู่บนฝั่งลากเรือเรื่อยไปด้วยเชือกโยงหัว. ไตปีในเวลาที่เขารู้สึกเป็นนักปรัชญาสิ้นมายางที่ก็ได้เคยแสดงปัญญะกะเกณฑ์ถึงความอบอุ่นดีแห่งหญิงชาวตวันออกเมื่อเปรียบเทียบกับหญิงชาวตวันตก. ข้าพเจ้าขอชี้แจงว่าไตปีเป็นผู้ที่มีมารยาทแล้ว, และตามแบบผู้ชายที่มีมารยาทแล้ว เขาสามารถที่จะแสดงไอหมดได้โดยพิสดารในเวลาที่อยู่ห่างจากบ้านหลายๆ พันไมล (แล้วไม่ต้องกลัวว่าจะขาดคอ!)

พวกเขาเรียกผู้ขับคนหนึ่งเรือ<u>สแคตเตอร์ไฟล</u> ว่าลอศันวาร์, และมีเรื่องราวอันน่าขบขันมากเนื่องด้วยนามอันนี้. ในกาลคนหนึ่ง ๑ เรือของเขาได้จอดอยู่ที่คอนสเฟรรี่, และที่ใกล้ๆ นั้นมีพ่อค้าตัวยืนอยู่คน ๑, ซึ่งพวกเพื่อนทหารของลอศันวาร์เรียกว่า "เฮาคนแดนเขา" (จะเป็นเพราะเขาได้มาจากมณฑลเป็นต้นหรือแห่งสกอตแลนด์ จึงเรียกประชดให้เพื่อนกันขำหรืออย่างไรก็ไม่ทราบ). นั่นแหละ, "เฮาคนแดนเขา" ผู้นี้มีบุตรีคน ๑ ซึ่งมีศุภลักษณ์ยิ่งนัก, และเมื่อลอศันวาร์ได้เห็นหล่อนเข้าแล้ว — * แต่ข้าพเจ้าออกจากเรื่องเสียแล้ว.

---

* ลอศันวาร์ตัวอันแท้จริงนั้น เป็นผู้มีชื่อในตำนานสกอตแลนด์, ว่าได้รักลูกสาวนายทหารชาวเขาผู้ ๑, แต่บิดาไม่ยอมยกให้; ฉะนั้นในวันที่มีการสมรสของสาวนั้นกับชายที่บิดาเลือก, ลอศันวาร์จึงได้มาขับเข้าไปอุ้มนางหนีไปเสียต่อหน้าต่อตาทั้งปวง.

ลอศินวม์เป็นคนชอบกลอยู่, แต่ก็บอกยากว่ามีลักษณะอะไรที่น่าสังเกตมากที่สุดในตัวเขา. เมื่อพิจารณาดูให้ดีแล้วก็จะเห็นว่า, หน้าขาวซีดก็มิใช่เป็นของกลมดีแท้; และเส้นแม้มของเขาออกหมีสีเรื่อๆ อยู่ก็ดีจริง, แต่ก็ไม่ถึงแก่จะเป็นใครเอาทมปังเข้าไปนั่งที่หัวเขาโดยเข้าใจผิดว่าเป็นไฟ. แต่เขาอิมดีอยู่. ขาพเจ้าจะบอกลักษณะก็ไม่ถูก, แต่ขาพเจ้าใช่เคยฟังคนพูดกันบ่อยว่า พอใช้เห็นอิมของเขาเท่านั้นก็อดทำให้ท่านหายปวดฟันไม่ได้.

ตามที่ขาพเจ้าได้กล่าวมาแล้ว, เรือสแมกกิฟิล และเรือสแคติเตอร์ไฟ์ลทั้ง ๒ ลำได้ผูกเทียบอยู่กับฝั่งคงข้ามกับหมู่บ้านสูปตะรีนิยาห์, และอยู่ห่างกันไม่กี่มากนัก. ลอศินวม์ได้ลงอาหารค่ำเสร็จแล้ว, และกำลังนั่งอยู่ที่เก้าอี้หวายนอกหน้าต่างอ่านหนังสือนิทาน และพยายามฟังกันยุงไฟ สูบกลิ่นอันใหญ่เป็นควันคลุ้ง. หนังสือนั้นเป็นเรื่องสนุกออกสมาก, กล่าวถึงชายหนุ่มผู้ ๑ ซึ่งได้ช่วยนายเอกของเรื่องนั้นจากพวกโจรพวก ๑ (ซึ่งคนโจรนี้ในเรื่องนั้นตั้งใจช่วยในการลักเอาตนองเอกนั้นไป). เขาได้อ่านไปพอถึงตอนที่ตัวพระเอกได้ถูกล่อลวงเข้าไปที่ในช่องของพวกโจรเหล่านั้น, ก็ขอต่าผู้ ๑ ได้เข้าไปหาผู้ชายคนหนึ่ง.

"ขอประทานโทษของขอ. มีหญิงคนหนึ่งมาหาคุณของขอ."

ลอศินวม์เกือบจะโดดขึ้นพ้นเก้าอี้, และถามไปว่า: "อะไรนะ?"

"หญิงผู้ดีอาหนาของขอ. ลงเรือพายมาเทียบอยู่ข้างเรือ."

ลอศินวม์กลืนน้ำลาย ๓ อึก, เอากลิ่นออกจากปาก, แล้วจึงได้ถาม. ต่อเมื่อเขาคล่องใจเป็นลงแล้ว, ถึงได้ถามไปด้วยเสียงเนิบๆ ว่า: "เขาจะเข้ามาอะไร?"

"อยากขบคุณของขอ."

"ล่วมอยู่ในเรือนี้หรือเปล่า?"

"ล่วมเป็นผู้ชายผู้หญิงนั้นมาเองของขอ."

"หลีซันหาเขามาหรือ? ไปเรียกตัวมันมานี่. เดี๋ยวก่อน. บอกให้มันพาผู้หญิงคนนั้นมาด้วยทีเดียวก็แล้วกัน."

ต่าเดินลับไป, และในเวลาที่สงัดต่อจากนั้น เสียงยุงร้องดูดดังวาวกับเสียงขลุ่ย. แล้วจึงมีเสียงฝีเท้าเดินขึ้นมาทางบันไดแคมขวา, และอีกคู่ ๑ หลีซันก็ไปล่วมและเป็นตนงอยู่, อิมอยู่ในหมดตามแบบที่ดูดีดีตัวเขาอยู่เป็นนิตย์. ตามติดหลังหลีซันมาทันที มีหญิงคน ๑ ซึ่งมีผ้าคลุมหน้ามิด, และซึ่งเดินเข้าไปจนถึง

ที่ของหน้าต่างลอศในวันในระยะประมาณ ๓ ก้าว, และจึงคุกเข่าลงกับพื้นรับในท่าวิงวอน.

ลอศในวาสวิงสมุดลงที่บนเป็นใหญ่, เพราะเขานั่งอยู่ที่ใกล้พื้นนั้น, และเงยหน้าขึ้นมองดู.

เขาถามว่า: "นี่อะไรกันหลีซัน?"

"สุภาพสตรีผู้นี้ขอความกรุณาสักอย่างหนึ่งของบ."

"เขาคือใคร? เอ็งไปพบเขามาตั้งไหน?"

"ผมวิ่งไปบนบกเพื่อซื้อไก่ของบ, และเมื่อขากลับพบสุภาพสตรีผู้นี้คอยอยู่ที่ริมฝั่ง. หล่อนเป็นลูกสาวเศรษฐีหนึ่ง, แต่บิดาของหล่อนตายแล้ว. มารดาของหล่อนก็ตายแล้วเหมือนกัน. หล่อนอยู่กับมารดาเลี้ยง, ซึ่งมักเฆี่ยนตีหล่อนบ่อยๆ."

"แต่ก็หล่อนคะเนังคนอะไรที่ตัวใหญ่?"

ในขณะนี้สุภาพสตรีนั้นได้เริ่มพูดอย่างเร็ว แลนสีของเครื่อง, มือประนมไปทางลอศในวาส.

"หล่อนพูดว่ากระไร, หลีซัน?"

หลีซันอึมมากขึ้นหน่อย ๑, แต่แล้วก็กลับทำหน้าเฉยตามเดิม.

"ผมก็ไม่ทราบของบ. หล่อนพูดเร็วมาก, และเป็นภาษาของชาวแคนนี."

"บอกให้หล่อนพูดช้าๆ ลงหน่อยสิ."

หลีซันแปลไป, แล้วสุภาพสตรีก็เริ่มพูดอย่างช้าและชัดมาก, และดูตื่นอกตื่นใจมากทีเดียว.

"หล่อนกล่าวของบ, ท่านมารดาเลี้ยงของหล่อนขาให้หล่อนมีสามี, และได้เลือกสามีให้หล่อนแล้ว; แต่ชายผู้นั้นเป็นคนไม่ดี; เขาไม่สมควรเป็นสามีลูกสาวเศรษฐี, และหล่อนชังเขามาก."

ลอศในวาสมองดูด้วยความงำนึงไปยังหญิงที่นั่งอยู่ณบนหาด. ภาพที่ขอบรูปในมหาวิทยาลัยเป็นภาพหัวใจสีอ่อน นอกจากที่คนกล่าวว่าเป็นแต่เพียงผ้าหลายๆ ผืนรวมกันเป็นก้อนอยู่ และมีอะไรมีชีวิตอยู่ในนั้น; ดูท่าทางมนุษย์นั้นแลเห็นไม่ได้เลย, และหน้าก็ไม่สามารถเห็นได้ เพราะผ้าคลุมหนามาก. หล่อนเริ่มเหลียวไปแลลม, หันหวีไปอย่างเร็วๆ และอย่างออกกลัวๆ, ดูไปทางประตูหลังของลอศในวาสที่เปิดอยู่นั้นก่อน, แลเห็นผ้าลายสีขาวสอดที่ยมเตียง, และหันหน้าไปสู่ลอศในวาสเป็น

แขวนเรียบร้อยบนหิ้งที่หัวนอน; แล้วหันแลไปข้างขวา, แหงนดูปืนใหญ่อันสง่าน่ากลัว, ซึ่งปากกระบอกปืนยาวต่อไปในที่มืดพ้นจากแสงไฟโคมที่เขวนอยู่เหนือหัวลอศินวม์. ~~ในเมื่อนี้~~ ~~ก็ได้ยินเสียงกริ่งมาจากหมู่บ้าน~~ เป็นเสียงฟิกลคล้ายๆ หลอดรถไฟ พยายามจะร้องให้เหมือนเสียงมา. หญิงสาวนั่งสดับ, และใบหน้าไปทางที่มีเสียงนั้นมาก, แล้วและพูดเสียงสั้น, ซึ่งทั้งก็ลองโดยสองนั้นและเท่าท่ายยาเสียง. หลิชันแปลว่า: "หล่อนกล่าวว่า หวาผู้หญิงที่หมู่บ้านนี้กว่าตัวหล่อนยังอยู่ในเรือน, ดิ่งทางไปร้องกล่อม เพราะหล่อนจะได้แต่งงานในเร็วๆนี้. เป็นของมีเนื้อมีพื้นเมืองอย่างหนึ่ง."

ลอศินวม์ถามว่า: "หล่อนชื่ออะไร?" หลิชันแปลคำถามไป.

คนนี้เมื่อหญิงนั้นตอบแล้ว, หลิชันจึงพูดว่า: "ชื่อฟิลิกมาก. ผมเองก็แปลไม่ออกเลย."

ลอศินวม์นิ่งคำนึงอยู่คู่ ๑ แล้วจึงถามว่า: "ก็หล่อนจะให้ผมทำอะไรล่ะ?"

หญิงสาวเริ่มพูดยืดยาวอย่างคล่องปรอด, และตามกิริยาอาการของหล่อนนั้น ลอศินวม์ทราบเหตุได้ว่าหล่อนพูดอย่างจงใจจริงจัง. หล่อนยื่นมือไปทางเขา แบฝ่ามือขึ้น, และก้มศีรษะลงไปในภาพว่างแทน (เป็นกิริยาขอเชื่อวงวอนตามแบบแขก). แล้วหล่อนจึงยกแขนขึ้นทั้ง ๑ ประคองที่ที่เป็นช่องกันกระดูกดี, และกิริยาอาการของหล่อนสำแดงให้เห็นเกินดีว่ามีความหวาดหวั่นเป็นอันมาก. แล้วหล่อนจึงเริ่มสอึกสอื้นคนตัวสั่นไปทั้งตัว.

ลอศินวม์ว่ามว่า: "น่าสงสารจริง! อ้อยแม่เลี้ยงเห็นทีจะอำมะหิตฟิลิก. หล่อนว่ามาไรหนะ, หลิชัน?"

"หล่อนวิงวอนขอให้คุณช่วยหล่อนไว้ที่นี่ของข้า. หล่อนว่าถ้ากลับไปเดี๋ยวนี้เขาคงฆ่าหล่อนตายเป็นแน่."

"แต่ก็ข้าคงให้หล่อนอยู่ที่นี่อย่างไรเล่า? ข้าไม่รู้จะให้หล่อนอยู่ที่ไหน."

"หล่อนว่าหล่อนจะมีความสุขเพียงพอ ถ้าคุณให้หล่อนนั่งอยู่ที่ริมฝ่าเท้า และเก็บเศษอาหารที่ร่วงตกใต้ห้องคุณกินเป็นอาหาร."

"ก็ช่างพูดอยู่, แต่ว่า— ให้ตายไปเถิด! ข้าคงจะเอาเรื่องสแคนดเลนไปไว้ตัวขึ้นเป็นไรทำสาหรับผู้หญิงตกยากได้อยู่ฤๅ? หล่อนว่าเรื่องเปล่าว่าคนนี้ข้าเลี้ยงไว้นานสักเท่าใด? นี่เวลานี้หล่อนกำลังพูดว่าอะไรอีกล่ะ?

หลิชันตอบว่า: "หล่อนว่าหมาสีของคุณเหมือนดวงเดือนมากขึ้น;" แล้วก็ช่วยกล่าวอธิบายเพิ่มเติมโดยเน้นว่า: "ในประเทศอาหรับ หมายว่าเป็นการชมของรับ."

"อ้อ, ดีมั้งๆ? แต่ก็ดีแน่ะ, หมาสีของหล่อนเองน่ะเป็นอย่างไร? ขอให้หล่อนเปิดผ้าคลุมเสียเถอะ."

หลิชันเริ่มพูดตาม, แต่ช่วงแปลว่า:

"หล่อนว่าหล่อนอายของรับ."

ลอศในอดีรีองว่า: "อ๋อ, แล้วกันน่ะสิ! หล่อนอยู่เป็นแขกของฉัน, แต่ก็ไม่ยอมให้ใช้เห็นหมาสีด้วยซ้ำ."

"หล่อนกล่าวของรับ, ว่าหล่อนเป็นหญิงงามที่สุดในหมู่บ้านสุปตะรีนียห์."

"ก็ดีดอก, ไม่เอ่มตัวเลย. ผู้หญิงอื่นๆ เป็นอย่างไรล่ะ?"

"หล่อนว่าสุปตะรีนียห์มีชื่อเสียงว่าเป็นที่มีหญิงงามมาก."

"เกี่ยวกับคุณ ชื่อเสียงของหมู่บ้านนี้ไม่เคยกระทบหูข้าเลย; ก่อนที่เอาเรือมาจอดที่นี่ ข้าก็ไม่ได้เคยได้ยินชื่อหมู่บ้านนี้มาก่อนด้วยซ้ำ."

ขณะนี้หญิงสาวพูดอะไรอย่าง ๑ ด้วยเสียงอันเบา, และหลิชันฟังก็ลอไปทั่ว. เขาสั่นหัวอย่างเป็นที่คาดคั้น, และดูท่าทางกระตากมากทีเดียว.

"หล่อนว่ากระไร, หลิชัน?"

"หล่อนกล่าว, ของรับ, ว่า —" หลิชันเริ่มขึ้นได้เพียงเท่านี้ แล้วก็ชงกาแฟไอเป็นเชิงออกตัว.

"แปลไปเถอะ, หลิชัน. จะเป็นอย่างไรก็ช่างเถอะ."

"หล่อนอยากทราบ, ของรับ, ว่าคุณผสมสีเสียดกับผงหรืออย่างไรเมื่อคุณย้อมผม."

"หงคนนี้ทึ่งพอใช้!" ลอศในอดีรีพูดอย่างอึมๆ.

หลิชันอธิบายว่า: "ในประเทศอาหรับ เขาเห็นว่าผมแดงเป็นของงามมาก."

"อ้อ, เท่านั้นก็เป็นจริงของหล่อนที่ใช้เกือบทีเดียวสิ?"

อีกคนหนึ่ง ๑ เสียงเบาๆ ได้มีมาจากใต้ผ้าคลุมหมาสี, และหลิชันก็ลงไปฟัง.

ลอศในอดีรีถามว่า "ตกลงกระไรอีกๆ? หรือหล่อนถามว่ากระไร?"

"หล่อนอยากทราบ, ของรับ, ว่าคุณฉีดลงทุนมากหรืออย่างไรเพื่อทำให้ผมของคุณงามเช่นนั้น."

ลอศินวาน์พูดว่า: "ทลิ่งใหญ่เสียแล้ว, ให้ตายเถิด! บอกหล่อนที่เขาว่าหญิงสาวๆไม่ควรจะเกมตั้งตีตั้งใช่หรือ."

"ในประเทศอาหรับนะของข้า, ผิวแดงเป็นของที่เขาชมกันมาก. หล่อนมีความปรารถนาเพียงจะบอกแก่คุณว่า หล่อนเห็นคุณสวยมาก."

"ชอบใจหล่อนมาก, แต่เกรงหล่อนอยู่กลายเป็นให้ชมตอบทั้งหล่อนก็ต้องเปิดโปงเปรตหนั่นเท่านั้น."

"หล่อนกล่าวว่า เกรคุณจะยอมให้หล่อนอยู่ในเรือนี้ละก็ อีกสักคู่หนึ่งหล่อนจะเปิดผ้าคลุมดีไหม."

"ก็เห็นจะแน่ละ! นึกหรือว่าข้าจะยอมรับเอาศพที่ท่อผ้าคลุมสั่งไว้ในเรือนี้? บอกหล่อนว่าให้เปิดโปงเดี๋ยวนี้แหละ."

"หล่อนว่าหล่อนจะยอมเปิดหน้าให้คุณชมของว่าจะทำหล่อนไปนาสิริยาห์. หล่อนมีเรื่องอยู่หลัง ๑ ที่นาสิริยาห์; บิดาของหล่อนเป็นคนมั่งมี และมีสมบัติอยู่ที่นั่น. และหล่อนว่าเกรคุณจะไปเยี่ยมเยียนหล่อนที่บ้านหล่อนทั้งละก็ หล่อนจะมีความพอใจเป็นอย่างยิ่ง."

ลอศินวาน์นั่งนิ่งทำฟังอยู่คู่ ๑, ตาแลดูหญิงสาวที่นั่งอยู่ตรงหน้า. โดยแท้จะไม่รู้สึกตัว เขาได้เริ่มร้องเพลงอัน ๑ ซึ่งเป็นเพลงที่มักร้องเล่นกันอยู่มาก, และในเวลาที่หักร้องไปเบาๆนั้น ใจเขาก็คำนึงไปถึงข้อที่คุณจะทำอย่างไรต่อไปในเรื่องหญิงสาวผู้นั้น. เขาร้องๆไปได้สักคู่ ๑ แล้วก็หยุดชงัก, และเหม่อไปมองประหลาดใจ, เพราะเขาได้ยินใครคน ๑ ที่ใกล้ๆตัวเขาร้องเพลงนั้นตามเขา. เสียงที่ร้องนั้นได้ยินแต่พอแว่วๆ, แต่ส่วนเพลงนั้นได้ยินชัดเจนทีเดียว.

ลอศินวาน์ชี้ถามว่า: "นั่นใครร้องเพลงตามข้า?"

หลีชันอิมในหน้าอย่างพิกล.

ลอศินวาน์ถึงพูดต่อไปว่า: "ข้าดูเหมือนหนึ่งว่าแม่หญิงคนนี้เป็นผู้ร้อง. แต่ทำไมหล่อนจึงรู้จักเพลงนี้ดีล่ะ?"

หลีชันพูดอะไรไปคำสองคำเป็นภาษาอาหรับ, แล้วหญิงสาวนั้นก็ตอบอย่างเอื้อยๆ.

หลีชันแปลว่า: "หล่อนบอกว่าสกุลของหล่อนเป็นมาจากเปรี. พี่ชายของหล่อนชอบตีกลองหาก."

เสียง

"แต่เพลงที่หล่อนร้องมาเมื่อกี้นี้มันไม่ใช่ลำตาหรับนี่นะ; มันไม่เหมือนอันๆ

ฟิล์กก็กเรื่อที่พวกชาวเมืองนี้เรียกว่าเพลงเลยทีเดียว."

"หล่อนว่าหล่อนเคยได้ยินท่านขอกอังกฤษร้องเพลงนี้หรือ?"

"ขอกให้หล่อนลองร้องไปให้ฟังที่ๆ?"

หลีซันพูดกับหญิงสาวแล้วจึงหันไปถามว่า: "หล่อนว่าหล่อนอายหรือ?"

"ฉันอายเหนียมอะไร? ถามดูอีกทีซิว่าหล่อนชื่อไร."

หลีซันถามไปอีก, และอีกครั้ง ๑ ให้วิคำตอบเสียงเบา ๆ พึมพำ. หลีซันหันมาพูดกับหญิงว่า: "ผมยังไม่เคยได้ยินชื่อเช่นนี้เลยครับ. แต่เสียงคล้ายคลึงคล้ายเหมือนว่า <u>เล็กปูลิ้น</u>"

ลอศันวาร์ยิ้มว่า: "อ๋อ! ชื่อฟิล์กอิงหรอ. แต่พวกผู้หญิงในเมืองนี้เห็นจะมีชื่อฟิล์ก ๆ อยู่ไม่มีใครเรียกถูกได้. แต่นี่แน่ะ, หลีซัน, ขอออกเชื่อเท่าหล่อนเต็มทีแล้วละ. บอกหล่อนทีเถอะว่าถ้าหล่อนไม่เปิดประตูก็ถึงไปในทันทีเดี๋ยวนี้."

และลอศันวาร์ลุกขึ้นตากเก้าอี้โดยอาการซึ่งดีใจคิดอยู่. หนิโดหันหญิงสาวนั้นก็ลุกขึ้นยืน, และเดินหนีไปอยู่ในที่ห่างแสงไฟ.

ลอศันวาร์ร้องว่า: "ขะตายจริงเอ๋! ข้าไม่ใช่ตัวใหญ่เลยที่จะทำให้หล่อนตกใจ. นี่แน่ะ, แม่หญิงหนิน่ะ; อย่าตกใจไปเลย, ข้าไม่กลัวหล่อนดอก."

แต่นางคนนั้นก็ยังคงซ่อนอยู่, และต่อมาอีกครู่ ๑ ลอศันวาร์ดึงเอาไปโปรดด้วยวิธีทางภูมิมากที่สุด. แต่พอเขาเข้าไปใกล้ หล่อนก็ลอดใต้ปีนใหญ่ไปอยู่ทางตรงข้าม. โดยวิธีอันเร็วกว่าหล่อน ลอศันวาร์ก็ลอดใต้ปีนไปบ้าง, แต่กว่าเขาจะไปถึงทางซ้ายปีน นางคนนั้นก็ได้ผลุบไปอยู่ทางขวาเสียแล้ว. ลอศันวาร์ไล่ตามหล่อนไปรอบ ๆ ปีนถึง ๓ ครั้ง, แล้วจึงลองกลับหลังหันโดยรีบไวเป็นกลวง; แต่เล็กปูลิ้นก็ล่องไวกว่าเขา, ครั้นเขาจึงถอนใจในหญ่ยอบเพิ่มและนั่งลงกับเก้าอี้อีกอย่างเดิม.

เขาพูดว่า: "ข้าไม่เล่นกับหล่อนอีกละ. หล่อนจะเรียกเล่นเอาเถิด, หรือหมาไล่ทั่น, หรือสิ่งใดหลักก็ไม่รู้ละ, แต่ข้าเบื่อเสียแล้ว."

เขาหยิบหนังสือขึ้นและทำทีเป็นอ่าน; ในที่สงบนั้นได้ยินแต่เสียงของรอง. ตาของเขาอ่านไปในหน้าสมุดนั้นพบถ้อยคำดังต่อไปนี้: "ในใบมานสมัยก่อนคำขวาพไว้ใช้ที่เกี่ยวผู้หญิงตั้งกำลังกาย; ในปัจจุบันสมัยนี้คำเป็นต้องใช้วิธีอันอ่อนโยนอย่างอบอุ่นอบรม; แต่ก็มีบางคนรับบางคนว่าที่ผู้หญิงสมัยใหม่นี้ยังนิก

อยู่ในใจว่าอยากจากใจไปให้เห็นชายแบบไบ๊ทนยิ่ง."

ลอศินวาร์วางหนังสือลงกับตัก, และพูดไปว่า: "หลิชัน, แม่สาวน้อยนั่นอยู่ไหน? หล่อนหรือไรอยู่?"

แต่หลิชัน, ซึ่งไม่รู้สึกว่าหนูคงจะไม่เชิงคนใช้เขาอีกแล้ว, ได้ไปทางเสียแล้ว. ลอศินวาร์ชำเลืองและมองลอดใต้ปีนใหญ่ไปที่ในที่มืดทางในนั้น. เขาสั่นไหวงเมื่อได้ยินเสียงคนพูดขึ้นที่ข้างหลังตัวเขาว่า: "หนูเอาวิสกี้มาด้วยขวดหนึ่ง, แต่ไม่มีโซดา. หวังใจว่าแกมีบ้างนะ."

ลอศินวาร์เหลือบไปโดยฉับพลัน และนั่งตกตะลึงอยู่ที่ที่อยู่. เขาเห็นนางสาวเล็กปูลิ้นอยู่ข้างเสียบ; ผ้าคลุมหน้าได้เปิดแล้ว และนาตอยู่ที่ไหล่. หน้าที่แลเห็นนั้นคือหน้าของไตยี!

[แลมาถึงตอนจบนี้เขาตั้งเค้าให้ชื่อ "<u>เล็กปูลิ้น</u>", เพราะตามภาษาของฮอลลันดา ศัพท์ว่า "<u>เล็กปูลลิ่ง</u>" — แปลตรงๆ ว่า "ดิ้งขา" — หมายความว่าคนลิ้นเล่นนั่นเอง.]

เรื่องที่ ๕
"การช่วยทางทหาร"

ในฤดูร้อนแห่งปี ๑๙๑๖ (พ.ศ. ๒๔๕๙) หนังสือในเมืองโปรตเตสเตียนยังคงอยู่ยาก. กองทัพบกกำลังสร้างทางรถไฟและถนน, และหาเรือกลไฟที่อื่นไปใช้ในการลำเลียง, และเขาทำกิจการอื่นๆ ทั่วๆ ไปอันเนื่องด้วยการสมาคมอันตรายระหว่างชนทั้งปวงที่ทำการยุทธ์. ชุมชนของหนังสือคือตลาดรถเสบียงทาง, และพูดตามอย่างสุภาพแต่แน่นแฟ้นกับพวกอาหรับที่ขายของเล่นสีประดับต่างๆ, และการส่งทางไกลนั้นใช้ด้วยอูฐตั้งแต่เมืองกัซซีนไปจนถึงปีนใหญ่ขนาด ๑๕ ฟิต. ในไม่ช้าพวกอาหรับก็ชินใจดีทีเดียวว่าการสีประดับต่างๆ หนังสือเสียดีกว่า, เพราะฉะนั้นหนังสือจึงไม่ใคร่จะเป็นทำการส่งทางไกลล่วงลึกเท่าใดนัก.

ครั้นวันหนึ่งได้มีการประชุมกันที่อะมาน. เรือกลไฟลำใหญ่ๆ ปล่องชื่อ สแต็ดดลบัค ได้จอดอยู่เหนือเมืองนั้นขึ้นไปประมาณ ๑ ไมล์, ผูกอยู่กับสะพานแห่ง ๑ ซึ่งมีดงตาลหนาอยู่. เรือนี้ได้รวบรวมเรือปืนลำย่อมๆ กว่าไว้โดยรอบอีกประมาณ ๖ ลำ, ประดุจแม่ไก่โอบปีกป้องลูกไก่ไว้ฉะนั้น. ทางฝั่งหัวขึ้นไปมีเรือสคัวอัยไฟล์ กับ สีวอตไฟล์; เรือสคันซีไฟล์ผูกติดอยู่กับแคมขวาแห่งลำใหญ่; ทางฝั่งท้ายต่อลงมามีเรือเสียยไฟล์ ๑, ยกบีไฟล์ ๑, คลอ-ไฟล์ ๑, และสแค็ตเตอร์ไฟล์ ๑. เขาได้มาสมสู่ประชุมกันเช่นนี้ เพราะได้มีผู้ ๑ ในคณะของเขา, ซึ่งเป็นผู้ที่เขาชอบมากทุกคน, ได้ปรับเหน็จในงานการที่ณะทำให้แก่ชาติ — ได้รับสิทธิที่จะติดชื่นไลหะปืน ๑ แขวนกับแพรหาย, และได้มีโอกาสเอาตัวอักษรที่เลือกแล้วสองสามตัวเรียงต่อท้ายชื่อของเขา. ของอย่างนี้ก็ได้มีผู้ได้รับมาแล้วหลายคนในระหว่างเวลามีสงครามพ่วงชิงชัยกันอย่างใหญ่คนนี้, แต่เมื่อผู้รับเป็นนายทหารเรือที่มีคนชอบมากที่สุดในเมืองโปรตเตสเตียนนั้น ก็พอว่าเป็นโอกาสอันควรมีการฉลองอยู่บ้าง. ในเวลาเช้าอันนั้นนายแพทย์แบ่งเรือ สแต็ดดลบัค ได้เป็นผู้เขียนใบเชิญไปถึงนายทหารทั้งปวงในกองเรือ, มีข้อความว่า: "ผู้บังคับการและนายทหารแห่ง ร.ร.ล. สแต็ดดลบัค มีความอินดีของเชิญท่านมาบริโภคอาหารค่ำวันนี้." ต่อนั้นลงมามีคำชี้แจงถึงเหตุการณ์อันน่าฟังใกล้ที่ได้พบมาโดยทางโทรเลขจากบุสรา, และชี้แจงด้วยว่า, เป็นที่น่าเสียใจอยู่ที่ตัวเองสำคัญเองนั้นจะเว้นตกค้างการอยู่

เสียงที่บุสมาห์ ดึ่งไม่สามารถมาในเลี้ยงด้วย. แล้วซึ่งมีคำว่า: "โปรดตอบ" และมีคำอธิบายในวงเล็บว่า: "โปรดตอบ หมายความว่าขอให้เอาอาหารของท่านเองมาด้วย." นี่เป็นความคิดดีมาก, เพราะใช้ของช่วยในการเลี้ยงนั้นมาก, ทั้งอาหารและเครื่องดื่ม. ลอศันวน์, ผู้บังคับการเรือ สแคร์ตเตอร์ไฟล์, มีความปรารถนาอันยิ่งที่จะให้มีนารีไปในงานนี้ด้วย, เพราะมีนางพยาบาลอยู่หลายคนที่อ่อนมาก, และใบพยาบาลใบ๑ ตั้งอยู่ในที่ใกล้ๆ ที่เรือ สแต็ร์ดลยคิ จอดอยู่ด้วย. แต่ความเห็นของหมู่มากมีอยู่ว่า การเลี้ยงในหมู่นายทหารเรือเพื่อเป็นเกียรติยศนายทหารเรือนายอ๑, เพราะการที่จะเชิญนารีไปด้วย, ถึงแม้ว่าจะเป็นการน่าฟังใจบ้างใด, ก็ดูออกจะเป็นการไม่ใหม่เหมาะอยู่.

การเลี้ยงตั้งนั้นเป็นที่เรียบร้อยด้วยประการทั้งปวง. การบลดี, ผู้บังคับการเรือ สีคอชไฟล์, (ซึ่งมีหวมเช่นหัวตามหวมแห่งหนมปังเค้กชนิด ๑), ได้เป็นผู้ช่วยบำรุงความรื่นเริงปราศจากความห่วงใย อันเป็นผลแห่งความคิดของเขามาช้านานในวิธีจัดการเลี้ยงของนายทหารนั้นนายพล; ลอศันวน์อีมีอย่างแบบของเขาที่หาใครสู้มิได้, และซึ่งมีลักษณะอันแสดงมากขึ้นเป็นลำดับในเมื่อเวลาอันได้ล่วงไป; และผู้บังคับการเรือ คลอไฟล์ ได้ช่วยในการสนทนาด้วยเสียงอันสนั่นอึงทั่วทั้งวาฬซึ่งได้ทำให้เขามีชื่อเสียงมาแล้ว. ในบางเวลาเงียบสงัดคู่๑ ได้มีผู้ถามขึ้นว่า: "เออ, นี่เฮอร์คูลีสไปไหน?" ขุนพลเจ้าของอธิบายว่า เฮอร์คูลีส คือตัวเรือ สแต็ร์ดลยคิ, และได้มีคนหนึ่งเป็นหัวเพราะในกาละคนั้น๑ เขาได้เข้าแข่งขันในการต่อยมวยในประเภทน้ำหนักมาก, และได้ทนอยู่ได้ถึงสองนาที (ดึ่งได้มีคนหนึ่งตามความของเขาวาดไว้ในนั้นที่มีชื่อเสียงว่ามีกำลังมากที่สุด) ผู้บังคับการเรือ สแต็ร์ดลยคิ เป็นผู้ชี้แจงว่า: "เฮอร์คูลีสไปกินอาหารกลางวันที่ในเรือ สแมกีไฟล์. เขาปีนขึ้นลงไปเวลาบ่ายสี่โมงนี้, เพราะหลังคาเป็นเหตุเอาเรือไปผ่านสพานท่านเสียแต่ตั้งนี้ในเวลาที่ช่องยังปิดอยู่. ผมเชื่อว่าเฮอร์คูลีสเห็นว่าใกล้ปีนว่าเหว่อยู่หน่อยเท่าไรล่อยให้อยู่ใกล้ลำพัง."

ผู้บังคับการเรือ สคันชีไฟล์ กล่าวว่า: "แต่ก็, ให้ตายไหนล่ะ. ทำไมใกล้ปีนจึงอันเรือคนำของเขาไว้หลายเดือนนี้มากในกับเวลาหน่อยไม่ได้เดียวๆ? เป็นมาตามชายฝั่งหนทางก็ทางๆ ดึ่งไม่ลดเท่านั้น."

"ผมก็ไม่รู้ว่าทำไมเขาไม่ทำเช่นนั้น, แต่ใกล้ปีออกทะมือเปล่าๆ อยู่เสมอนะ."

มีใครคน ๑ ออกความเห็นขึ้นว่า ไตปีนี้จะทำสิ่งไปเที่ยวเล่นในความอยู่ที่ในตลาดเมืองอะมาทา พอตามหากลิ่นใหม่สักอัน ๑, เพราะในขณะนี้ไตปีก็ยังมีของเล่นใหม่อยู่อัน ๑ — คือการศึกษาแบบของมนุษยอาหมบ. ต่อมาอันมากก็เห็นอันไม่ได้พูดกันถึงไตปีอีก.

แล้วผู้ปั่นคิดการเรือ สแต็ร์ดลอยคู, ในเวลาที่ผู้เป็นประธานที่ได้ยินเสียงนั้น, สั่งให้ชักปูนให้พร้อมกันดื่มให้พรคนสำคัญของงานนั้น. เมื่อเสร็จการเลี้ยงแล้ว ~~หนเรือผู้ ๑ ปั่นคำเรือ~~ ทอดทิ้งให้ไปเที่ยวเล่นนิทาน. ในเวลานั้นนายทหารผู้นี้ที่เป็นผู้แทนผู้ปั่นคิดการเรือ เสลย์ไฟล์ ในระหว่างเวลาที่ตัวผู้ปั่นคิดการเองเป็นไข้นอนอยู่ในโรงพยาบาล. นายทหารผู้เดินนั้นได้แถลงเรื่องชายผู้ ๑ ซึ่งถูกเฆี่ยนหว่ายะไม่ยอมทำพิธีทดสอบของสุภาพบุรุษชายผู้ ๑, และแสดงโวหารเป็นที่ว่าตัวข้าพเจ้ากำลังพูดแก่ตัวต่อศาล. ตนใดหนึ่งทุก ๆ คนที่ทุกใจเมื่อได้ยินเสียงผู้หนึ่งร้องกึกดังมาตกตรงแม่น้ำ. เสียงนั้นเป็นเสียงผู้หญิงซึ่งมีความกลัวอย่างมากที่สุด, เป็นเสียงหวีดร้องอย่างผิวหวัง ซึ่งทำให้ขนอันแดงของคอศูนย์เผือดไปโดยทันที. ในขณะเดียวกัน, ด้วยความคิดไวทวาทีใดที่มีตนเที่ยสัญญาอันตกลงกันไว้แล้วล่วงหน้า, เรือ สีวอ็ตไฟล์ ได้เปิดไฟหาย.

มีแสงไฟขาวส่องสว่างกระจ่างตาไปยังดงตาลที่ริมฝั่งน้ำ, และล่อเอาแสงทั้งกลุ่มใหญ่ขึ้นเข้าไปในกระแสคลื่นหนและตกลงกลิ้งอันตรายที่ที่ปลายทั้งดูมีอะไรอัน ๑ ในเมื่อนั้นไฟหาย ซึ่งทำให้นึกถึงจรรยาบรรณที่ในงลคมอยู่ในเรือนในคอนดอน. ในความกระจ่างแห่งแสงไฟนั้น อะไรทุกอย่างดูอื่นแต่นอกเขต แสงสว่างนั้นออกไปย่อมมีความมืดอันตัวปือทวาทีในชุมนุมนรก. ทวานายทหารในเรือ สแต็ร์ดลอยคู ทั้งให้เฝ้าดูอยู่อย่างเดียวซึ่งเต็มอยู่ในแสงไฟหาย. เขาเห็นชายอาหมบสูง, รูปร่างสันคน ๑ เดินไปที่ตรงตลิ่ง. เขาเดินไปโดยอาการอันคล่องแคล่ว, ชายผู้ถือปืน (มีคลุมหัว) ที่ชายเสื้อขาวยะยืนอยู่ข้างหลัง. แต่พวกนายทหารเพ่งดูอยู่ด้วยความหวั่นใจนั้นหาใช่ที่มุ่งตัวชายอาหมบเองไม่; เขาเพ่งดูผู้ที่ชายอาหมบอุ้มไป. นั่นคือหญิงสาวผู้ ๑ ซึ่งดูท่าทางเหมือนสลบไปแล้ว, ผมทองหัวของหล่อนได้ชายทาดอยู่บนบ่าชายผู้อุ้ม, และแขนของหล่อนข้าง ๑ ห้อยอยู่และแกว่งไปมาตามจังหวะที่ก้าวทุก ๆ ก้าวที่ชายอาหมบนั้นเดินไป. นิ้วของหล่อนซึ่งดูคนทาวเท่า ๆ กับหมอกที่บนหัวของหล่อน, หรือ

อย่างไรก็ตาม ดูเป็นเช่นนั้นในแสงไฟจาง, ซึ่งทำให้เมืองแต่งตัวสีเทาทองหล่อน ดูเกือบเป็นสีขาวไปทั้งตัว.

พอเอเอะกันขึ้น, หนอยาหนูผู้นั้นก็รู้สึกขึ้นมาว่า เท่าหากต่างเป็นเลือดตาม ฝังทำไปคงหนีแสงไฟจากไม่พ้นใช่เป็นแน่, และการที่จะหนีรอดได้มีอยู่ทางเดียว คือหลบเข้าไปในดงตาลห่างๆ ฝั่ง; ครั้นได้ยินดังนั้นเขาจึงเลี้ยวไปทางขวา และเป็นเลี้ยวลดลดลอดไปในระหว่างต้นตาล. ห่างตากสักเท่าไรไม่ถึง ๕๐ เมตร, และทางเกวียนเส้นสำคัญ, มีลำคลองลึกสัก ๑, และทางขวามมีอยู่ทางเหนือขึ้นไปอีก ๖๐๐ เมตรเป็นอย่างน้อย. มีทางขวามอีกแห่ง ๑ ทางทายกล้องไป, แต่กว่าหนอยาหนูนั้นจะไปถึงที่นั้นได้ เขาก็คงต้องผ่านเข้าไปในที่ซึ่งมีผู้คนมาก และอย่างไรๆ ก็คงมีผู้ขวางทางไว้ได้.

การิบลัดีกล่าวขึ้นว่า: "ไม่เป็นไร; มาเถิดขวามคลองนี้ไปไม่ได้มอกตากที่จะโดดขวาง, และมันก็คงต้องขวางผู้หญิงเพื่อโดดขวามไปรอด."

แต่การิบลัดีพูดเร็วเกินไปหน่อยหนึ่ง. พวกที่ดูอยู่นั้นได้เห็นหนอยาหนูกลับเร็วขึ้น, และยังอ้อนเป็นคลองยังกลับเร็วขึ้นทุกที, แล้วจึงโดดอย่างแรงขวามไปอีกพักใหญ่ได้ใกล้เรียบร้อย. อีกอัดใจเดียวเขาก็ได้หนีเข้าไปแล้วที่ในรกซึ่งไฟคบส่องแสงลอดเข้าไปไม่ถึง.

บัดนี้ศึกเริ่มการตกตาม. ผู้นำคือผู้บังคับการเรือสแคตเตอร์ไฟล์, ซึ่งยังขวางสพานตกเรือไปอีกคลื่น, วิ่งเลยต้นเข้าไปในดงตาล, สดุดตากไม้ล้มลง, รีบลุกขึ้น, วิ่งไปอีกโดยเร็ว, โดดขวามคลอง, พลาดท่าไปนิด ๑, เป็นตกลอยไปในน้ำในล่งใหญ่. ผู้บังคับการเรือ ดอลไฟล์ ได้วิ่งตกหลังคอศันวมไป, และเมื่อแลเห็นนายทหารผู้นั้นมอลอมอแก คลานขึ้นไปทางฝั่งเนองขวามนั้น, เสียงโอ๊ะๆ อันดังของเขาได้กังวานไปที่ในดงตาล. นายทหารอื่นๆ ที่มีความกลัวตัวมากหน่อยต่างได้พากันวิ่งเลียบฝั่งคลองไปจนถึงที่แห่ง ๑ ซึ่งมีต้นตาลทอดขวามเป็นสพาน, ขวามไปทางที่, แล้วต่างวิ่งย้อนกลับลงไปตามฝั่งเบองขวามทั้งก. แต่การิบลัดี, แห่งเรือสีคุ้ยไฟล์, ได้ใช้อยู่ในลำพวกผู้ที่ระวังตัวเช่นนั้นไม่. เขารู้สึกว่าความเร็วเป็นทางสำคัญในการตกตาม, เขาจึงทำตามเยบลอศันวม์, และตกลงไปในคลองเหลวลึกราว ๖ ฟุต, ซึ่งพุ่งขึ้นมาทวมหัวพุ่ใหญ่รอบตัวเขา และแทบจะท่อไว้เสียหมด แต่หัวคลอดอดไว้.

ผู้ที่มีสิทธิ์สมบัติผู้ดีที่สุดคือผู้บังคับการเรือ<u>สแตนลี่ดลบค</u>, ซึ่งเรียกทหารขึ้นบกหมู่ ๑ พร้อมด้วยปืนกล, เผื่อการติดตามจะล่วงเลยเข้าไปในช่องของพลกอทหบัญมีสัตว์ดุร้าย. ผู้บังคับการเรือ<u>เฟิลย์ไฟ</u>, ซึ่งได้สั่งกลับไปยังเรือของตนเพื่อไปเอาปืนพก, ได้ไปในกระบวนนี้อีกคน ๑, และนายทหารทั้ง ๓ นี้กับหมู่ปืนกลติดตามไปทั้งหลัง. ส่วนกิจการของนายทหารทั้ง ๓ นี้กับหมู่ทหารของเขานั้นข้าพเจ้าหาได้ทราบข้อความพิสดารไม่; แต่ดูเหมือนการหนีปืนแม้ก็ขึ้นชื่อสัพพะอันแคบในเวลาที่มืดตื้อ, ข้ามคลองอันลึกไปเช่นนั้น, จะเป็นกิจการอันๆ ซึ่งพลทหารเรือโดยมากไม่สู้สันทัดนัก. ข้าพเจ้าได้ความแน่อยู่อย่างเดียวจากข้อความอันยุ่งเหยิงแลงกิจการของหมู่นี้ คือว่าต่างผู้ๆ ได้แสดงความเห็นว่า "แต่เกิดมาไม่เคยหากันเป็นคนใต้ลวดเลย, ให้ห่ากันสิ!"

ข้าพเจ้าขอแลงต่อไปยังกิจการของวีรบุรุษทั้ง ๓ ผู้ที่ได้แสดงความทนงองอาจยิ่งอันเผยโดดไปในที่มืดทันต่อไป. เขาได้เดินบุกขึ้นต่อไปในทันที, ตรงกระทั่งถึงทางเข้าไปสู่ค่ายแห่ง ๑ ของทหารบก. ณที่นี้มีทหารยามผู้ ๑ รักษาห่าที่อยู่, และเมื่อคนอันต่างทางแปลกทั้ง ๓ นี้ได้เดินเข้าไปถึงในเขตรัศมีแสงสว่างแห่งโคมของเขานั้น ทหารยามได้รีบร้อนฟังดูสั่งข้อบังคับและคำสั่งทั้งปวงเพื่อจะได้ทำให้ลงว่าจะคุมปฏิบัติอย่างไร. ตามรูปพรรณซึ่งเห็นได้ในเวลานั้น ไม่สามารถจะทายได้เลยว่าคนนั้นเป็นคนชนิดใด, แต่เท่าที่พูดโดยออกแล้วอาจจะปรากฏว่าเป็นนายทหารก็ได้ เพื่อมิได้มีความผิด ทหารยามผู้นั้นจึงตกลงเป็นอันอยู่ในท่าเดิม.

ลอศันวาร์ตามอย่างกระหึดกระหอบว่า: "มันไปทางไหน?"

ทหารยามเอ่ยถามมาว่า: "ใครของบ?"

"มันคงต้องผ่านมาทางนี้เป็นแน่ละ. มันไปทางไหนต่อไป?"

"คุณตาม ถึงนายทหารเรือสองคนหรือของบ?"

"อะไรนายทหารเรือ! นี่เอ็งพูดภาษาห่าอะไร? อายคนอาจพบที่อุ้มนางพยาบาลม่ะ, มาทางนี้บ้างหรือเปล่า?"

ทหารยามอึ้นตกตลึงอยู่ปากหวอ.

กัปตันลีดีดังว่า: "พูดกับอ้ายนี้เสียเวลาเปล่าๆ; มันเห็นจะตาดำมาเลาหายไปแล้วแน่ละ."

ลอศินวน์เคียงว่า: "จะไปอย่างไรได้? เที่ยวไปทางนั้นเราก็คงเห็น. ใครจะเดินผ่านที่ใล้ปศิงเช่นนั้นไปได้ใกล้ไม่มีใครเห็น?"

กาบิลดีออกความเห็นว่า: "บางทีคนแอบซ่องเงาอยู่ในคลองก็ได้นะ."

ดังนี้เขาทั้งพากันกลับเข้าไปในดงตลอก. พอเดินไปได้ประมาณสักร้อยหลัก กาบิลดีทั้งถามขึ้นว่า: "อ้าย ถามนั่นมันหมายความว่ากระไรหรือเมื่อมันพูดถึงหมายหาหมาเรือง คน? มันเขาใจว่าคนอื่นๆ อยู่ทั่วหลังเราทั้งนั้นนี่นา."

ลอศินวน์ตอบอย่างเคืองว่า: "ก็จะเอานิยายอะไรกับอ้ายปัญญาอ่อนนั่น! เที่ยวมีใครสักคนหนึ่งก็ทนยังชั่ว, ให้ตกนรกสิ! เที่ยวยังเปรตนั่นมันแอบอยู่ละก็ — เอ๊ะ! นั่นแน่ะอะไรล่ะ?"

มีคนๆ คนกำลังเดินแอบซ่องอยู่ในระหว่างต้นตลอทางทั้งขวามือไม่ห่างไกลนัก. คนนั้นเขาใกล้ทั้งปักญาว่าคือผู้ขับคนกำเรือ สต็อนชีฟิล กับเรือ คลอไฟล; และคนหลังนี้พอเขาใกล้พอที่จะทำลอศินวน์ได้ทายใต้ใคลนอนหลับตัวเปนเปลือกอยู่นั้น, เสียงหวีเกะอันก็กลังได้ทำให้ต้นตลอกระเทือนอีกครั้ง ๑. อีกคู่ ๑ ผู้ขับคนกำเรือ สิ๊อ๊อตไฟล กับเรือ แม็บไฟล ก็มาทัน, และทั้ง ๖ คนได้ตั้งแถวห่างระยะห่างกันประมาณ ๓๐ ฟุต, และช่วยกันค้นในดงตลอจนทั่ว. กาบิลดีเปนผู้ที่อยู่ปลายแถวทางด้านขวา, และใน ไม่ช้าเขาก็ได้ไปพบหาหมายที่ปรากฏต่ออีกครั้ง ๑.

เขาจึงถามว่า: "แกว่าแกได้เห็นหมายหาหมาเรือสองคนเมื่อกี้นี้ไม่ใช่ฤๅ?"

"สองคนอะไรได้ซอมบี! คืนนี้ผมได้เห็นหมายหาหมาเรือหลายคนพิลึก."

"ไม่ใช่! เมื่อก่อนที่แกเห็นคนนี่น่ะ."

"ถูกละซอมบี, มีหมายหาหมาเรือมาสองคน — สูงคนหนึ่ง, เตี้ยคนหนึ่ง."

"เขาไปทางไหน?"

"ผมบอกไม่ถูกดอกซอมบี; แต่ผมเขาใจว่าคงจะเลี้ยวออกไปทางแม่น้ำ, บางทีจะไปลงในสะพานหมายหาหมาก็เปนได้. ผมเห็นทีอะไรหนีบทีแรไปด้วย."

"เปนของอะไรที่เขาถือน่ะ?"

"ผมก็บอกไม่ถูกดอกซอมบี; ผมจากเขาเดินอยู่ห่าง. ดูเปนท่อๆ อะไรก็ไม่ทราบละซอมบี."

กลิ่นลิ้นชอบใจทันทีทันใด, แล้วก็กลืนหลืนหนีและคืนต่อไป.

ข้าพเจ้าได้กล่าวแล้ว ว่าข้าพเจ้าหามีข้อพิสูจน์ในทำนองของผู้บังคับการเรือ สแต็ดดลบคิ และเรือ เอ็ลย์ไฟ้ล นั้นไม่. ข้าพเจ้าทราบแต่ว่า เมื่อไปได้สักชั่วโมงครึ่งแล้ว ขึ้นแม้ก็ขึ้มก็ได้กลับมาบนเรือโดยสวัสดิภาพ, และนายทหารผู้ในเรือโทมมตัว ๖ นายได้เดินทางมาสู่ทางเรือบ่างอ่อนใจ. ต่อนั้นมาอีกไม่ช้าคนอื่นๆ ก็ได้ทยอยกลับไปทีละคนสองคน, ทุกๆคนใจเหี่ยวมากที่การตกตามไม่เป็นผลสำเร็จ. บุคคลแรกที่ได้ประสบตาผู้บังคับการเรือ สแต็ดดลบคิ คือตัวเรือของเขาเอง, ซึ่งนั่งสบายอยู่ที่หัวเตียงเลี้ยงตามที่ได้ทอดทิ้งไป.

ผู้บังคับการกล่าวขึ้นว่า: "อ้อ, เปอร์คูลีส! แกหวดสนุกไปเสียหน่อยหนึ่งคืนนี้"; แล้วก็พอเป็นเสียงขึ้นในทันใด, เขาก็เห็นแขกของเปอร์คูลีส.

เขาร้องอุทานไปว่า: "อ้อ, ไทปี! ไม่ได้นึกว่าจะได้พบแกเลยคืนนี้. จะเป็นอะไรบ้างล่ะ? อ้อ, ลองชิมปอร์ตของข้าแล้วๆ?"

ไทปีตอบว่า: "ปอร์ตในเรือ สแต็ดดลบคินี้ดีมาก. ได้มาจากไหนกัน?"

แต่ผู้บังคับการเรือ สแต็ดดลบคิได้กลับไปเป็นอะไรเป็นแล้ว, ซึ่งแม้คำชมเชยอันอ่อนของเขาก็มิได้ทำให้เขาดีขึ้นน้อยลง. เขาแลดูอย่างตกตะลึงงัน, แล้วมองดูไทปี, แล้วดึงชายตาส่งตกไทปีไปยังเปอร์คูลีส. ที่ปลายโต๊ะมีขวดกองอยู่เป็นกองอย่างเรียบร้อย; กอง ๑ มีเสื้อออบิซ, ผักเผ็ด, กับมาลอเกลของเด็กอาหรับ อีกกอง ๑ มีหมวก กับเสื้อผ้าสีเทาของนายพลทหาร. ความสงสัยคนนั้นสงสัยยิ่ง เมื่อนายทหารผู้ร้อนลด ๒ นาย, อุ้นเต็มตัว ๕ นาย และโคลนเปรอะเปื้อนอีกนาย, มองดูของสองกองนั้นด้วยความประหลาดใจคนตลึง.